



Humor en Biljarten

Hans Eekels

Humor en Biljarten

(En andere verhalen)

Hans Eekels

Erger u niet, doch verwonder u

Foto omslag: Hans Eekels
Omslagontwerp: Désirée Tiecken

© 2011 Hans Eekels

Humor en Biljarten

(En andere verhalen)

1	Inleiding	7
	Deel I Biljarten	
2	Dames op de club	10
3	G-toernooi	13
4	Helpdesk	16
5	De wedstrijdleider	19
6	Aan de bar	22
7	De jaarvergadering	26
8	Keu of klarinet?	29
9	De prijsuitreiking	32
10	Taal	35
	Deel II Andere verhalen	
11	De teleurstelling van een docent	39
12	Aardbeving!	41
13	Het boerenleven	43
14	De kurk	46
15	Kraakpand	48
16	De klusser	50
17	De verhuizing	52
18	Sportief	54
19	Epiloog	56

Humor en biljarten; gaat dat wel samen? Tenslotte is biljarten een serieus spelletje..., sorry, een serieuze *sport* en het is natuurlijk niet de bedoeling dat je een tegenstander uit zijn spel haalt door de tijd, die je op je stoel moet doorbrengen, vult met het tappen van moppen. Maar daar gaat dit boekje ook niet over. Een goeie biljartmop (daar zijn er overigens niet zoveel van) valt zeker onder het begrip humor, maar humor is meer.

"Humor ligt op straat" is een bekend gezegde. Dat geldt ook binnen de biljartsport. Wie scherp oplet, ziet tal van situaties die, meestal onbedoeld, buitengewoon grappig zijn. "Wie lacht niet, die de mens beziet". En een biljarter is ook een mens, althans volgens de statuten van de Biljartbond. Een tegenstander die niet tegen zijn verlies kan, denkt daar wel eens anders over. Tenslotte kwalificeert een biljarter die zijn tegenstander of de arbiter voor "eikel" uitmaakt, de ander nog net als een organisch zelfstandig naamwoord, doch zeker niet meer als mens. Zelfs in die belediging zit overigens een humoristisch element, omdat het zoveel zegt over de speler die zich onbetamelijk uit. Die is onsportief, grof in de mond, houdt zich niet aan de regels en ontbeert het, met zijn woord eikel, ten ene malen aan creativiteit.

Maar wat is humor dan? We gaan even te raden bij Wikipedia:

"Humor kan gezien worden als een eigenschap van het menselijk denken en menselijke emoties. De werking van humor is gebaseerd op een zogenaamde dubbele binding: enerzijds creëert men een sterke associatie met het onderwerp van de humor in kwestie, zodat verteller en publiek deel uitmaken van het onderwerp of het ernstig nemen. Anderzijds wordt het zodanig gerelativeerd dat verteller en publiek afstand nemen van het onderwerp, er als het ware buiten gaan staan en het dus niet (langer) ernstig nemen. De dubbele binding die hierdoor in de hersenen ontstaat, leidt doorgaans tot lachen, al dan niet met tranen."

In mijn optiek is dit één van de situaties waarin we iets als grappig beschouwen. We zetten de toehoorder bewust op het verkeerde been, waarna de "clou" een totaal andere wending krijgt.

Maar humor vind je ook als mensen (onbewust) wat anders doen dan ze zeggen, als uitspraken voor meerdere uitleg vatbaar zijn of als gelijke gebeurtenissen zich in verschillende situaties herhalen. Situaties zijn vaak grappig als je verbindingen ziet, als de logica ontbreekt, als mensen niet meer kunnen relativiseren of, gewoon leuk, als het noodlot toeslaat.

In dit boekje heb ik grappige situaties opgeschreven die ik heb meegemaakt, maar ook die ik heb verzonnen om te voorkomen dat u relaties gaat leggen tussen door mij opgeschreven blunders en de mensen die u kent.

Overigens is "literaire" humor niet het enige waarbij u kunt lachen om de biljartsport. Er circuleren tal van filmpjes op Internet die de grappige kant van deze sport laten zien en ook de cartoonist heeft zich vele malen uitgeleefd op het onderwerp biljarten.

Bij het schrijven van dit boekje kreeg ik echter een probleem. De vele humoristische situaties die ik tijdens 20 jaar biljarten had meegemaakt, waren onvoldoende om er een heel boekje mee te vullen. Ik had natuurlijk nog 20 jaar kunnen wachten, in de wetenschap dat er elke week wel wat gebeurt, maar als je 62 jaar bent, is dat niet zo verstandig. Vandaar dat ik in deel II nog wat verhalen heb opgenomen die ik in de loop van de jaren heb opgeschreven. Omdat het onderwerp: "humor" hetzelfde is, past dat prima bij elkaar. Het grote verschil tussen deel I en deel II is het waarheidsgehalte; de verhalen in deel II zijn allemaal echt gebeurd. Nou ja ...

Ter afsluiting nog even Wikipedia:

"Gevoel voor humor heeft betrekking op het kunnen begrijpen, aanvoelen of zelf bedenken van een bepaalde humoristische boodschap of grap."

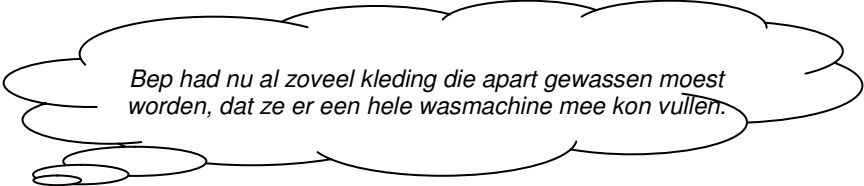
Tja, en daarmee raken we een gevoelig punt.

Want als er iets is waarin mensen van elkaar verschillen, dan is het wel hun gevoel voor humor. Als u dit boekje leest, valt u in één van mijn drie zelf-bedachte categorieën:

1. U heeft helemaal geen gevoel voor humor. Dat komt voor bij 1,3% van de wereldbevolking. Wat grappig dat u daar deel van uitmaakt.
2. U heeft een geheel ander gevoel voor humor. Platte humor, zwarte humor, absurdistische humor, satire of alleen humor met een flinke dosis leedvermaak. Dat laatste heb ik ook als u in deze categorie thuishoort en u heeft, in een opwelling, toch dit boekje gekocht.
3. U herkent vele situaties uit dit boekje en uw non-verbale reactie is minimaal een beginnende glimlach bij ten minste één alinea van één hoofdstuk.

Voor iedereen geldt: ik hoop dat u er plezier aan ontleent, al was het maar op het moment dat u dit boekje weer snel aan een ander geeft.

Hans Eekels, Beverwijk, 2011



Bep had nu al zoveel kleding die apart gewassen moest worden, dat ze er een hele wasmachine mee kon vullen.

2

Dames op de club

Oh nee, zeker geen seksistische grappen over vrouwen in het algemeen of biljartende dames in het bijzonder. Maar een apart hoofdstuk over vrouwen en biljart is zeker op zijn plaats. Vrouwen hebben een geweldig positieve invloed op de sfeer binnen een biljartclub. De biljartsport, van oudsher een echte mannensport, is duidelijk veranderd nadat ook de dames een keu ter hand namen en zelfs ..., sorry, en *uiteraard* ook doordrongen tot ons arbiterskorps of het bestuur. Het taalgebruik op de club is ten goede veranderd en als we een nieuwe keu-koffer nodig hebben, zijn die ineens in een groot kleurenassortiment te koop, omdat de leveranciers een geheel nieuwe markt hebben ontdekt. Het biljarthandschoentje, al jaren ingeburgerd als hulpmiddel voor de voorhand, wordt opeens door sommige mannen aan beide handen gedragen en niemand kijkt er meer vreemd van op als op de achterkant van ons clubblad een grote advertentie staat van Hun-kemöller voor een sportbeha. Dames gedragen zich anders, praten anders en biljarten anders. Vrouwen komen van Venus, mannen komen van Mars.

Neem nou onze Marleen op de woensdagavond. Marleen kan niet biljarten (maar daar zouden we het niet over hebben), maar Marleen komt ook niet op de club om te winnen. Marleen komt voor de gezelligheid en dwingt daarmee onbewust de mannen om eens na te denken over hun fanatisme, dat ongetwijfeld af en toe een beker oplevert, maar zeker nooit het plezier dat Marleen aan het biljarten ontleent. Marleen ziet er voor haar leeftijd ook héél goed uit (maar daar zouden we het niet over hebben), zodat er nu een wachtlijst is voor de woensdagavond en de overige avonden met een zekere leegloop te kampen hebben.

Om het tij te keren, heeft ons bestuur verordonneerd dat alleenstaande mannelijke leden van boven de 50 jaar verplicht lid moeten worden van de maandagavond. Sindsdien is Marleen ook lid geworden van de maandagavond, maar dat even terzijde.


Onze Froukje lijkt in het geheel niet op onze Marleen. Nou ja, een beetje dan want ze kan ook niet biljarten (maar daar zouden we het niet over hebben), maar voor de rest is Froukje totaal anders dan Marleen. Froukje wil *wel* winnen en heeft dan ook biljartles genomen. Met als enige referentie haar rijbewijs had Froukje ingeschat dat 112 lessen wel voldoende moesten zijn, maar dat viel zwaar tegen. Froukje is nu aan haar 4^e instructeur toe; de vorigen zijn allemaal van ouderdom overleden. Froukje is buitengewoon realistisch en zegt wel eens: "Voor theorie heb ik een 10, maar voor praktijk een 6 min." Dan zeg ik altijd: "Theoretisch klopt dat, maar in de praktijk zie ik er niets van". En dan krijg ik een zoen van Froukje, want dat deed ze ook altijd bij haar vorige instructeurs als ze een opmerking weer eens niet begreep.

Met vrouwen op de club wordt het ook een stuk gezelliger. Ze nemen wat mee voor bij de koffie, ze praten rustig door tijdens het biljarten en ze zijn blij met elke aanwijzing die ze krijgen om een moeilijke bal wellicht toch nog te kunnen maken. Tijdens de koffie laten ze foto's van hun kleinkinderen zien en af en toe zit er gewoon een te haken tussen de partijen door.

Mannen nemen nooit wat mee voor bij de koffie. Als een man wat meeneemt naar de club, dan is het zijn nieuwe vriendin. Dat is helemaal niet gezellig, want niemand spreekt verder Pools of Russisch. Tijdens de koffie laten mannen geen foto's zien, maar hun nieuwe keu. Tegenwoordig is een kunststof keu helemaal in en mannen tarten allemaal de wetten van de logica door te denken (en luidruchtig te poneren) dat er een wetenschappelijke relatie is tussen de prijs van een keu en de kwaliteit van hun spel. Dat is echter niet het geval. Als er al een relatie is tussen biljarten en geld, dan is er een *omgekeerde relatie* tussen de kwaliteit van het spel en de uitgaven aan de bar.

Tot mijn verbazing blijkt er overigens nauwelijks verschil te zitten tussen wat onze dames en wat onze heren aan het einde van de avond aan de bar moeten afrekenen. Ze zuipen allemaal even veel. Nou ja, gemiddeld dan, want ik kan niet biljarten, dus ik moet altijd het meeste afrekenen.

Tenslotte een van de meest intrigerende dingen die vrouwen doen bij ons op de club: ze nemen hun hond mee. Dat varieert van niet in bedwang te houden Amerikaanse bulldoggen tot schoothondjes van het formaat muis. Nu weet iedereen dat honden niet biljarten, dus moeten die beesten óf bezig gehouden worden als het baasje moet spelen óf het baasje neemt de hond mee naar de biljarttafel. Dat laatste levert altijd komische tafereelen op. Soms ligt de hond rustig onder het biljart en reageert alleen als een van de spelers op zijn staart trapt. Maar meestal rent de hond hijgend rond het biljart in een poging de rollende ballen van de tafel te happen. Het wordt helemaal leuk als de tegenstander, meestal een man, bang is voor honden. Dan wordt de stoot niet bepaald door de positie van de ballen op tafel maar door de positie van de hond naast de tafel. Liever van rood en dan missen dan van wit zoals het zou moeten en dan een knauw in je kuiten. Niet dat een hond dat ooit zou doen, want volgens het baasje "doet ie nooit wat". Volgens de tegenstander is dat absoluut geen garantie omdat iemand die bang is voor honden weet dat een hond niet luistert, weet dat een hond kan ruiken dat je bang bent en weet dat resultaten uit het verleden geen garanties bieden voor de toekomst. Maar ja, laten zien dat je met je 1,95 meter en 110 kilo bang bent voor honden is ook weer zowat tegenover al die dames op jouw clubavond, dus worden de rond gebrachte stukjes kaas en worst opgespaard tot het moment van "de wedstrijd tegen de hond" en wordt de hond vervolgens koest gehouden door als een waar Klein Duimpje regelmatig worst- en kaaskruiden rond het biljart te strooien. Wederom een slechte logica, want in de eerste plaats trekt dat andere honden aan en in de tweede plaats hebben honden wat eten betreft een prima geheugen. Bij die speler moet je zijn!



Als gelukkig zijn nu zoveel beter voelt dan ongelukkig zijn, waarom zouden we dan ooit genoeg nemen met ongelukkig zijn?

3

G-toernooi

Mijn club organiseert elk jaar een ontmoeting met verstandelijk gehandicapte biljarters die met hun club "Het Groene Laken" (HGL) tal van kampioenschappen hebben gewonnen. Die dag is zowel voor de G-biljarters als voor ons een waar feest. Natuurlijk zitten er een paar van nature somber kijkende spelers bij HGL, maar wie nauwkeurig kijkt naar de humor van deze mensen, hun uitbundige plezier als ze een carambole maken en hun onbevangen blijdschap over de beker (die ze elk jaar winnen), vraagt zich wel eens af wie er nu eigenlijk gek is. We benaderen ze met respect maar zeker niet omzichtig. Ze kunnen vaak beter tegen een stootje dan wij en als je er een in de maling neemt, kun je er gif op innemen dat je binnen 5 minuten zwaar de klos bent.

Het aantal caramboles dat de leden van HGL moeten maken is óf gebaseerd op hun spel als ze echt kunnen biljarten óf op de statistische kans dat je met een willekeurige stoot 2, 3 of 5 caramboles kunt maken in 25 beurten. Dat is een mooie regel. Als we dat op onze club ook zouden invoeren, zouden er heel wat spelers zijn die er ineens heel wat minder zouden moeten maken, maar dat terzijde. Nu is het met statistiek zo dat voorspellingen *kunnen* uitkomen; niet dat ze ook altijd daadwerkelijk uitkomen. Dus iemand die gemiddeld in 25 beurten 2 caramboles maakt, kan er zomaar 2 maken in de eerste beurt. En dat gebeurde dan ook bij Sandra die mocht beginnen tegen onze Jan die er 110 moest maken. U begrijpt, onze Jan kan best een potje biljarten, maar na één beurt stond er een moyenne van 0,00 op het scorebord. De arbiter nam zijn taak uiterst serieus en announceerde voordat Sandra ook nog maar was begonnen: *"En nog twee"*.

Nadat Sandra de aquite-stoot op een buitengewoon curieuze wijze had geraakt (velen van ons hebben dat na afloop van de partij tevergeefs ook een keer geprobeerd), vroeg de arbiter vriendelijk aan Sandra *"of ze ook gebruik wilde maken van de pauze."* Tja, je bent halverwege de partij of niet en regels zijn regels.

Op een andere tafel ontstond enige commotie. Henk van HGL was ervan overtuigd dat zijn bal vast lag aan de bal van zijn tegenstander en weigerde verder te spelen. Zowel de aanwezige arbiter, de tegenstander als de toegestroomde collega-biljarters van Henk, konden Henk er niet van overtuigen dat "er nog wel een bierviltje" tussen kon. Henk eiste ingrijpen van de hoofd-wedstrijdleader. Die kwam onverstoorbaar naderbij, zag al vanaf 10 meter afstand dat Henk's bal vrij lag en nam aan tafel een duidelijke beslissing. *"Henk"*, zei de wedstrijdleader, *"dit is jouw bal en die ligt niet vast."* Tja, hoe kom je daar zonder gezichtsverlies uit? Bij Henk lukte dat. Hij keek nog eens naar de twee ballen en zei toen: *"Dat klopt. Mijn bal ligt ook niet vast, zijn bal ligt vast!"*

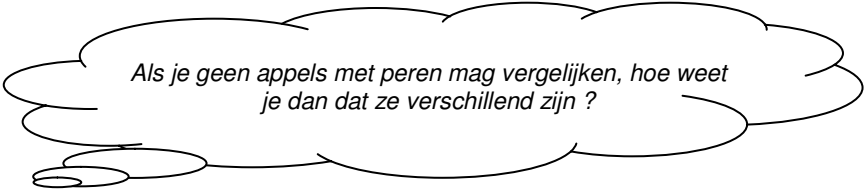
Wat opvalt bij de spelers van HGL is hun onverbidelijke gerichtheid op het spel. Menig biljarter zou jaloers zijn op de wijze waarop gehandicapte spelers zich kunnen concentreren. De wereld bestaat niet meer, hun blik is gericht op het biljart en op de arbiter die aangeeft als ze weer aan de beurt zijn en met welke bal zo ook alweer speelden. Dat leverde na afloop van zo'n partij een komisch moment op. Sjaak had de volle 25 beurten nodig gehad om zijn 5 caramboles te maken, maar had in de laatste beurt de partij naar zijn hand gezet. Zijn tegenstander, onze Martin die in die 25 beurten bijna 200 caramboles bij elkaar had gesprokkeld, gaf hem een hand en feliciteerde hem met zijn overwinning. Sjaak keek op en zag zijn tegenstander voor het eerst sinds de partij was begonnen. *"Dank je wel"*, zei Sjaak, *"en nog bedankt voor het tellen."*

Uw auteur mocht ook meedoen en speelde tegen een zekere Jos die er 5 moest maken. Ik had zeker de intentie om te winnen, maar kon het toch niet laten mijn tegenstander behulpzaam te wijzen op zijn bal als ik weer eens had gemist. Ik vond wel dat

Jos me steeds wat verbaasd aankeek als ik weer eens met mijn vinger naar zijn bal wees, maar sloeg daar verder geen acht op. Totdat Jos tegen een van onze barmedewerksters begon te praten. Dat klonk buitengewoon normaal! Ergens klopte er iets niet en na afloop vroeg ik voorzichtig aan de wedstrijdleader wat Jos nu eigenlijk mankeerde. Hij kon weliswaar geen bal raken, maar hij sprak eigenlijk best wel normaal. *"Jos ?"*, zei de wedstrijdleader, *"dat is de hoofdsponsor. Die kan niet biljarten, maar hij wilde ook graag een partijtje meedoen."*

"Maar waarom dan tegen mij?" vroeg ik, terwijl ik schichtig om me heen keek of niemand dit gesprek had gevolgd. Het antwoord van de wedstrijdleader was onthutsend en duidelijk tegelijk. *"Omdat jij ook niet kan biljarten."*

Dat laatste klopte natuurlijk van geen kant, maar in dit geval leek het me verstandig geen verdere ruchtbaarheid aan dit gesprek te geven en ik snelde mij naar een biljarttafel om te assisteren bij het schrijven. Uiteraard bleef mijn blunder niet onopgemerkt en vanaf dat moment kon ik in de competitie geen partij meer spelen of mijn tegenstander, waar ook in den lande, vroeg mij herhaaldelijk, met een gemene grijns op zijn gezicht: *"Hans, nu je er toch bent, wat is eigenlijk mijn bal?"*



Als je geen appels met peren mag vergelijken, hoe weet je dan dat ze verschillend zijn ?

4

Helpdesk

Als beginnend wedstrijdleider kreeg ik de beschikking over een DOS-programmaatje, waarmee ik een finale volgens een gebruikelijk systeem binnen de biljartwereld kon laten verlopen. Het programma was een ramp, zeer gebruikers onvriendelijk en liep om de haverklap vast. Omdat ik tijdens mijn avondstudie aan de HTS was afgestudeerd op een computerprogramma voor treinbelasting op doorgaande liggers (dit kunt u direct weer vergeten), kon ik dus een beetje programmeren en besloot zelf een computerprogramma voor de biljartwereld te schrijven. De programma's werden een succes en via Internet heb ik er, onder de naam van SpecialSoftware, honderden van verkocht.

Wat ik echter niet had ingeschat was de vergaande onhandigheid van de gemiddelde, vaak oudere wedstrijdleiders, als het om computers en Internet gaat. Wat ik ook niet had ingeschat, was (en is) de gewoonte van de gemiddelde computergebruiker om vooral geen handleidingen of helpteksten te lezen, doch direct aan de slag te gaan met welk programma dan ook, in de verwachting dat het allemaal zo logisch in elkaar zit, dat elke toetst waar je op drukt direct datgene oplevert wat men vindt dat die toets moet doen. Dat laatste vind ik eigenlijk ook, maar eigenwijs als ik ben, vertrouw ik meer op mijn eigen logica dan de wereldwijd opgedrongen logica van Microsoft.

Ik had dus mijn telefoonnummer op de site gezet, waarop men mij kon bellen bij onoverkomelijke problemen; een soort helpdesk dus. Die hulp was gratis. Als ik aan elk telefoontje 10 eurocent had verdiend, was ik nu rijk geweest. Maar aangezien ik in dit le-

ven geen geldelijke rijkdom nastreef, maar rijkdom door ervaringen, ben ik in die periode behoorlijk aan mijn trekken gekomen. De meeste problemen gingen overigens niet zozeer over mijn programma's maar hadden altijd te maken met het feit dat gebruikers nauwelijks weten hoe ze met Windows moeten omgaan. Een bestandje opslaan, gaat dan nog wel (dat doet het programma voor ze), maar dat wil dan nog niet zeggen dat men weet waar het bestandje wordt opgeslagen, laat staan dat men dat bestandje dus kan terugvinden. Uren heb ik samen met bellers naar bestandjes gezocht, waarvan de beller zeker wist dat die op zijn computer stonden; de vraag was alleen waar? Meestal vonden we die dan terug op floppy's, usb-sticks of gewoon, onbedoeld op zijn bureaublad, maar nooit in de mappen die ik in de helpteksten had aanbevolen. Eén zo'n gesprek wil ik u niet onthouden en dat ging als volgt:

Beller: *"Spreek ik met SpecialSoftware?"*

Ik: *"Ja, daar spreekt"*

Beller: *"Dat hoop ik dan maar, want ik ben namelijk doof."*

Het antwoord verraste mij geheel en ik weet nog dat ik mijn mobieltje even vóór mij hield en er verbaasd naar keek. Geen logische handeling uiteraard, maar blijkbaar een onbewuste handeling om eens even te "kijken" wie ik nu weer aan de lijn had. Ik hield mijn telefoon weer aan mijn oor en merkte dat de beller onverstoorbaar was doorgegaan.

Beller: *"... en nu vraag ik mij af hoe ik dat bestandje nu weer kan openen?"*

Ik (wat harder): *"Over welk bestandje heeft u het?"*

Beller: *"Ik hoop dat u mijn vraag hebt begrepen, want ik ben namelijk doof, ziet u."*

Dat laatste zag ik uiteraard niet, maar in een ultieme poging de man te bereiken, zette ik het nu op een schreeuwen.

Ik: *"Open de Verkenner !!!"*

Beller: *"Waar moet ik aan wennen?"*

Dit ging niet lukken. Gelukkig zag de man dat ook in.

Beller: *"Wacht even, ik geef u even mijn vrouw. U moet wel weten dat zij, anders dan ik, geen verstand heeft van computers."*

Ik zal u de rest van dit gesprek tussen twee heren en een dame besparen, maar na dik anderhalf uur had ik het voor elkaar dat één bestandje als bijlage van mijn e-mailtje, naar de juiste map was gekopieerd zodat het programma weer draaide. De vrouw bedankte mij hartelijk en zei: *"Hier heeft u mijn man nog even."*

Dit was dan nog een technisch vraagje, dat met enig geduld kon worden opgelost. Veel vragen wilde ik echter niet oplossen. Niet omdat ik de klant niet wilde helpen, maar meer vanwege het feit dat de vraag om een aanpassingen van het programma vroeg, waar werkelijk geen andere wedstrijdleider in Nederland behoefte aan zou hebben.

"Wij spelen afwisselend een potje biljart en dan een potje darten op onze club. Kan dat ook met uw programma?"

Helaas, dat kon niet. Misschien kunt u beter een dart-programma aanschaffen, waarmee u ook de administratie van een biljartwedstrijd kunt bijhouden.

"Een speler moet 25 caramboles maken, maar hij maakt er toevallig 30. Waarom kan ik dat niet invoeren?"

Tja, eh..., sorry, maar *toevallig* kan dat niet.

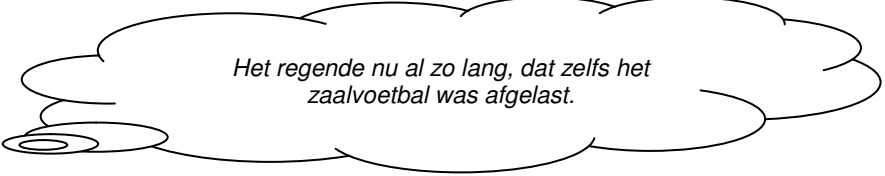
"Ik heb zojuist een nieuwe computer aangeschaft en nu blijkt dat uw programma daar niet opstaat. Wat is dat voor een waardeloos programma?"

Nou eh...

"Ik had als naam van een speler Peter ingevoerd, maar het bleek Petra te zijn. Zit er geen spellingchecker in uw programma?"

Jawel, maar eh...

Ach, gelukkig waren het ook veel gewone problemen, die snel opgelost konden worden met een alom bekend adviesje: zit de stekker wel in het stopcontact?



*Het regende nu al zo lang, dat zelfs het
zaalvoetbal was afgelast.*

5

De wedstrijdleider

Wie kent hem niet? De wedstrijdleider. De man op de achtergrond, altijd rustig, alles in goede banen leidend, bestand tegen stress, voorbereid om het meest ondenkbare en "blij verrast" met het envelopeje dat hem, altijd als laatste, tijdens de prijsuitreiking wordt toegekend. De man (of vrouw), waarvan verwacht wordt dat die alle reglementen uit zijn hoofd kent, alle 50 spelers van een toernooi na 3 minuten bij de voornaam kent, voor elk probleem een oplossing heeft en een universitaire opleiding heeft genoten als psycholoog, maatschappelijk werker en rijdende rechter. Die niet alleen de spelers na afloop moet toespreken, maar dat vooral humoristisch moet doen. Die, zonder dat iemand dat van te voren zegt, moet aanvoelen dat Jan op zaterdag uiteraard wat later komt (ploegendienst) en dat Piet niet op 1 mei kan spelen, want dan is, zoals elk jaar, zijn schoonmoeder jarig. Voldoende aanleiding derhalve om eens te bezien of dit ideale beeld in de praktijk wel klopt.

Nadat de automatisering zijn intrede had gedaan, zou het vak van wedstrijdleider sterk vereenvoudigd moeten zijn. De partijindeling, inclusief de tafelindeling, rolt zo uit de computer en met één druk op de knop kan elk gewenst overzicht in een fraaie layout aan spelers of publiek worden meegegeven. Dat is althans de theorie, want in de praktijk worden de theoretische partijindelingen volstrekt gefrustreerd door spelers die zich weliswaar wel hebben opgegeven voor dit toernooi, doch daar eigenlijk helemaal geen tijd voor hebben. Vanaf binnenkomst wordt de wedstrijdleider dan ook bestormd door spelers met speciale wensen. Vanmiddag moet ik mijn kind naar zwembles brengen, dus graag niet indelen in de laatste ronde. O ja, morgenochtend moet ik


mijn buurman naar Schiphol brengen, dus ik hoop dat ik om 13.00 uur aanwezig ben.

De wedstrijdleider, altijd bereid om met alle wensen rekening te houden, kan vervolgens zijn zorgvuldig voorbereide schema in de prullenbak gooien en is vervolgens meer dan een uur bezig om andere spelers te vinden die het niet erg vinden vandaag zeven in plaats van twee partijen te spelen, of, in het ergste geval, bereid zijn om weer naar huis te gaan, omdat er geen enkele tegenstander te vinden is die een geplande partij op tijd kan beginnen of niet voor het einde van die partij alweer moet vertrekken. Zodra het toernooi is begonnen, doemen de volgende problemen al weer op. De helft van de spelers vindt dat ze teveel caramboles moeten maken, meer dan de helft van de tellers is niet komen opdagen en de biljartverwarming van tafel 4 is uitgevallen. Dit zijn overigens "normale" problemen, waar elke wedstrijdleider mee wordt geconfronteerd. Wie hier niet tegen kan, moet voorzitter worden van een club; geen wedstrijdleider. Het wordt pas echt spannend als een van de spelers met zijn keu de biljartlamp aan gruzelementen slaat en de aanwezige arbiter in een reflex de ballen van de tafel grist, voordat hij ze heeft afgetekend. Nadat de boel is opgeruimd, blijkt dat er geen reservelamp aanwezig is, blijkt de lamp die ten einde raad uit de wandverlichting is geschroefd een zacht roze tint te verspreiden en komt er een enorme discussie op gang hoe de ballen ook al weer lagen vlak vóór het licht-incident. Nadat de wedstrijdleider ook dit allemaal heeft opgelost, breekt pas echt de pleuris uit: Piet wordt onwel en gaat ongegeneerd naast het biljart liggen. Het toernooi wordt stilgelegd, de AED (Automatisch Externe Defibrillator) wordt van de wand gerukt en van elke 4 toeschouwers die een mobieltje hebben, bellen er drie het alarmnummer. De anderen beginnen foto's te nemen van het incident, als ware ze goed betaalde oorlogscorrespondenten in Afghanistan. Gelukkig is het geen hartaanval, maar een hypo en na twee witte boterhammen met jam, doet Piet weer gewoon mee en weigert zijn bloeddruk te laten meten door de broeders van de ambulancedienst die in grote getallen zijn binnengestormd. De vergrijzing in de biljartsport is enorm, dus elke wedstrijdleider is al lang blij dat het bij dit soort incidenten

blijft. Want van de tien toernooien die worden georganiseerd, worden er twee niet afgemaakt omdat er een deelnemer komt te overlijden. Gestorven in het harnas, zeggen we dan berustend, omdat we weten dat ons eigen lot niet wordt verlengd door dan maar met biljarten te stoppen.

Nadat de wedstrijdleader het toernooi tot een goed einde heeft gebracht, de spelers bij de prijsuitreiking humoristisch heeft toesproken en, als laatste, een enveloppe van de spelers heeft ontvangen, volgen nog vele dagen van hard werken om het boek, van dit toernooi dan, te kunnen sluiten. In de eerste plaats moeten de bossen bloemen bezorgd worden bij de spelers thuis, die wegens "familieomstandigheden" de sluitingsceremonie niet konden bijwonen. Vervolgens bleek de helft van de deelnemers na afloop de verkeerde keu mee naar huis te hebben genomen, zodat er een ware ruilbeurs ontstond van spelers die de verkeerde keu kwamen brengen, maar hun eigen keu (nog) niet konden vinden. Die was of nog niet teruggebracht, of wel teruggebracht, maar wederom door een verkeerde eigenaar meegenomen.

De wedstrijdleader, wat bezielt zo iemand. Biljarten is zijn hobby, maar hij komt er nauwelijks aan toe. Hij ging biljarten als ontspanning, maar je kunt beter als directeur Philips leiden dan als wedstrijdleader een biljarttoernooi. En toch geeft het voldoening; ik weet er alles van. Als ik dan weer eens uitgeput op de bank val na een zwaar toernooi en mijn echtgenote vraagt: *"Hoe is het gegaan?"*, antwoord ik met een zekere berusting: *"Prima, er is niemand overleden dit weekeinde."* Waarop mijn echtgenote zei: *"Meen je dat nou? Vorige week ook al niet."*



In deze tijd van energiebesparing is er zelfs subsidie op het isoleren van gevangenen.

6

Aan de bar

Wie tussen biljarters aan de bar staat, heeft soms het idee dat er alleen maar vissers aan de bar staan. Weliswaar gaan de verhalen niet over gevangen karpers van minstens 20 pond, maar wel over prestaties die zo sterk zijn dat enig gezond wantrouwen op zijn plaats zou moeten zijn. Echter, de verhalen gaan er in als koek en roepen bij anderen nog betere prestaties op die, als ze al waar zijn, nooit gecontroleerd kunnen worden omdat de verteller nooit meer precies weet wanneer, waar en tegen wie nu precies die geweldige serie of die onmogelijke bal werd gemaakt.

Een sterk verhaal, gebaseerd op wat dubieus leedvermaak, gaat over deelname aan een Nederlands kampioenschap libre extra klasse, waarbij de arbiter het spel even ophield om te beoordelen of bal 2 en bal 3 niet vastlagen. Volstrekt onbelangrijk natuurlijk en zowel de speler als het publiek fronsten de wenkbrauwen over deze actie van een arbiter die even de weg kwijt was. "*Vast*" concludeerde de arbiter tot grote hilariteit van speler, tegenstander en publiek. Daar bleef het niet bij omdat de speler, die allang geen kampioen meer kon worden, het spelletje meespeelde en droog antwoordde: "*Oké, leg ze maar op*".

Best wel sneu natuurlijk voor die arbiter, die bij het opleggen van de ballen uiteraard tot de ontdekking kwam dat hij een enorme fout had gemaakt, maar ja, 's nachts om half een aan de bar is het onderscheid tussen mededogen en leedvermaak naar de achtergrond verdreven en gaat het er vooral om de mededrinkers te overtreffen met sterke verhalen, waarvan niemand het belangrijk vindt dat ze waar zijn, als ze, op dat moment, maar grappig zijn.

In de categorie "aandoenlijk" hoort deze anekdote zeker thuis. Dit keer verteld door een arbiter, die ook wel eens wat meemaken. Het betrof een voorwedstrijd libre 6^e klasse waaraan een zekere Mirjam deelnam die slechts drie maanden lid was van een biljartvereniging. Mirjam was bloednerveus en kende uiteraard nog niet alle ceremoniële gebruiken en gewoontes die vooraf gaan aan een wedstrijd of zich gaande de wedstrijd voordoen. Zo werd ze volledig overvallen door de arbiter die haar in de gelegenheid stelde om de reglementaire vier minuten in te spelen. Ze had werkelijk geen idee wat ze daar, alleen aan die tafel, moest doen. Gelukkig stelde de arbiter haar gerust en zei vriendelijk dat ze gewoon een paar balletjes mocht maken om er een beetje in te komen. Mirjam ging onzeker aan de slag, keek te vaak schichtig om haar heen of niemand het belachelijk vond wat ze daar aan het doen was en probeerde ook de meest moeilijke patronen te maken die op tafel kwamen te liggen, omdat ze niet wist dat ze de ballen in dit stadium ook mocht aanraken.

De hilariteit kwam vlak nadat de arbiter halverwege de partij gevraagd had of de spelers nog gebruik wilden maken van de pauze. Mirjam en haar tegenspeler zeiden beleefd nee en Mirjam liep weer naar de tafel. Ze miste en vroeg onmiddellijk daarna aan de arbiter: *"Vindt u het goed dat ik even naar het toilet ga?"*

Sterke verhalen gaan ook vaak over het publiek en dan vooral over klanten in café's waar ook gebiljart wordt. Lastige klanten die met teveel op langs het biljart naar het toilet lopen en "voor de lol" een bal van tafel gristen of zogenaamde kenners die vanaf hun barkruk luid commentaar leveren voorafgaande, tijdens en na afloop van elke stoot.

Maar soms is de lallende toeschouwer onbedoeld buitengewoon komisch. Jasper was vrachtwagenchauffeur, dronk te veel, maar keek altijd zeer geïnteresseerd naar een partijtje driebanden in zijn kroeg. Normaliter onthield hij zich keurig van commentaar, maar op een bepaald moment kon hij zich niet meer inhouden toen een speler, naar het oordeel van Jasper, een bal volkomen verkeerd wilde nemen. Jasper sprong van zijn kruk, liep op de

speler af en zei met een dikke tongval: *"Ik zou 'm door die dooie hoek nemen"*.

Wat opvalt bij biljarters is het feit dat ze altijd over biljarten praten. Zowel voor, tijdens als na het spel, gaat het gesprek over biljarten. Probeer maar eens het gesprek op, ik noem maar wat, kamperen te krijgen. Dat lukt niet. Als je al antwoord krijgt, zal het gaan over het waardeloze biljart in de recreatiezaal op de camping of het gaat over een partijtje biljarten tijdens de vakantie, waarbij altijd een plaatselijke kneus volledig weggespeeld wordt door als extra-klusser een weddenschap aan te gaan wie als eerste 25 caramboles heeft gemaakt. Steevast staat de kneus daarna op nul en maakt de spreker die onbetekenende 25 caramboles in één beurt uit.

Die gerichtheid van biljarters op hun hobby intrigeerde mij. Zou het nou werkelijk niet mogelijk zijn eens een gesprek aan te gaan met een biljarter over een totaal ander onderwerp. Na 20 jaar heb ik de hoop daarop opgegeven. Een bloemlezing van de antwoorden die ik kreeg op hele normale, niet biljart gerelateerde vragen.

"Wat hoor ik nou Carla, is je verkering uit?"

"Ja, hij zei dat ik niet kon koken en toen zei ik dat hij niet kon biljarten."

"Dag Tom, nieuwe brommer?"

"Ja, geruild voor een keu".

"Astrid, wil je met me trouwen?"

"Nou ja zeg, vind je dit romantisch? Je had me toch ook kunnen vragen tijdens de Landsfinale in Nieuwegein".

U ziet het, onbegonnen werk. Terug naar de sterke verhalen.

Drie leden van onze club kregen op een gegeven moment een uitnodiging voor een biljarttoernooi in Bottrop, vlakbij Oberhausen in Duitsland. Nu wilde het toeval dat alle drie de heren motor reden, zodat besloten werd de reis per motor te maken met Henk

voorop, want Henk had een nieuwe TomTom. De afslag Bottrop werd echter gemist en ze kwamen terecht in het centrum van Oberhausen. Nu is dat op zich niet zo erg, als je maar weet waar je zit en waar je uiteindelijk naar toe wilt. Maar onze vrienden dachten dat ze in het centrum van Bottrop waren en laat daar in Oberhausen nu ook een "Stadt-hotel" staan. Dus kwamen er drie mannen in motorpakken en een keutas om de schouder het verkeerde hotel binnen om de drie kamers te claimen die ze hadden gereserveerd. De medewerkster achter de balie schrok zich rot, omdat de keu-tassen verdacht veel leken op geweren in een etui en belde de politie.

Na drie uur mochten onze mannen weer van het bureau vertrekken. Dat had eerder gekund als ze maar niet zo hardnekkig hadden volgehouden dat ze echt wel bij het juiste hotel waren gearriveerd en niet constant Bottrop op de kaart hadden aangewezen als de plek waar ze nu waren. Ook hun gebrekkig Duits was niet in hun voordeel omdat ze de paar woorden die ze kenden allemaal in één zin achter elkaar opnoemden in de trant van "Wir sein Kadristen, wir lieben wein, weib und gesang und in uns spiel klossen wir seldom". Achteraf gezien mochten ze hun handen dichtknijpen dat ze niet voor nader psychologisch onderzoek waren opgenomen.

Uiteraard is dit het verhaal dat aan de bar werd verteld. Pas maanden later bleek toevallig dat ze Duitsland helemaal niet hadden gehaald. Bij Hoevelaken waren ze al het centrum van Amersfoort binnengereden en er nooit meer uitgekomen. Nadat ze drie maal langs hetzelfde café waren gereden, zijn ze gestopt om eerst naar Bottrop te bellen dat ze niet kwamen, toen aan het bier zijn gegaan en vervolgens laveloos in een geboekt hotelletje aan elkaar hadden beloofd dit nooit aan iemand te vertellen, doch in plaats daarvan het bovenstaande verzonnen verhaal dat uiteraard heel wat stoerder overkwam.

Waarom het dan toch uitkwam? Omdat ze alle drie hun keu in Amersfoort hadden laten liggen en die werden, met een vriendelijk briefje van het hotel erbij, netjes bij hun thuis afgeleverd op het moment dat niet onze vrienden, maar wel hun vrouwen, thuis waren.



Als een politicus en een piano vals spelen, kun je daar wat aan doen door te gaan stemmen.

7

De jaarvergadering

Precies om 10 minuten voor half negen, dus 20 minuten te laat, opende Jos de jaarvergadering van Biljartvereniging "Te Weinig Keus", zoals gebruikelijk afgekort tot BC TWK, of nog korter als men vroeg: "*Biljart jij bij de Keus?*". De vereniging telde slechts 24 leden en biljartte al meer dan 50 jaar in het plaatselijke café van een klein dorpje in Noord-Holland. Het zou een zware avond worden. De contributie moest omhoog, de secretaris was met ruzie weggelopen en er had zich een vrouw aangemeld op de club; de eerste in het bestaan van de vereniging. Niet dat de club tegen vrouwen was, maar het was gewoon nog nooit gebeurd. Maar nu had Mieke zich aangemeld en Mieke was vaste klant van het café waarbij ze de afgelopen jaren meer belangstelling had getoond voor de inhoud van haar glas en de vele heren aan weerszijde van haar aan de bar dan aan het biljartspel van de club op de woensdagavond.

Jos hamerde op de stamtafel en wilde nu wel eens beginnen. Bij de eerste drie punten van de agenda bleef het nog rustig, maar daarna sloeg onmiddellijk de vlam in de pan bij het voorstel om de contributie met 20 euro per jaar te verhogen. De leden zagen dat niet zitten. Nu zien leden van welke vereniging dan ook een contributieverhoging nooit zitten, maar de leden van "De Keus" legden een directe relatie tussen de noodzakelijke verhoging van de contributie en het consumptiegedrag van alle bestuursleden die er, in de ogen van de leden uiteraard, te vaak van uitgingen dat ze "in functie waren".

Jos had zich echter gedegen voorbereid en rekende voor de aanwezige leden even uit hoe de post "Representatie bestuur" op de begroting tot stand was gekomen. Elke week vergaderen met vijf man, zes consumpties per man tegen gemiddeld 2 euro per con-

sumptie, leverde een bedrag van die ruim 3.000 euro op. Dat hadden de leden zelf ook wel kunnen uitrekenen, maar de weder-vragen waren natuurlijk: "Waarom elke week vergaderen, waarom zitten er vijf man in het bestuur en waarom zes consumpties en niet vier?" Daar had Jos geen overtuigend antwoord op, zodat al bij agendapunt 4 de vertrouwensvraag werd gesteld. Als de leden geen vertrouwen hadden in het bestuur, stapten ze met z'n allen op en dan zochten ze het maar uit. De vergadering ontaarde in een chaos omdat de ene helft het bestuur naar huis wilde sturen en de andere helft niet. Uiteindelijk werd er een compromis gevonden. Het bestuur zou niet vergaderen tijdens de vakanties en het aantal te declareren consumpties zou beperkt blijven tot vijf. Aangezien de secretaris toch al met ruzie was vertrokken, besloten de leden het aantal bestuursleden terug te brengen tot vier en vonden dat Gerrit, als "lid algemeen" in het bestuur, best de secretariaatswerkzaamheden kon overnemen. Voordat Jos dit prima compromis wilde vaststellen, vroeg een wakker lid nog even het woord. Hij had uitgerekend dat het consumptiegedrag van het bestuur hiermee op zo'n 2.000 euro per jaar kwam, dus 1.000 euro minder dan begroot, maar nog veel belangrijker: 500 euro minder dan alle voorgaande jaren. Met 24 leden betekende dat een *contributieverlaging* van 21 euro per lid. Uiteraard was iedereen het hiermee eens en onder luid applaus werd de penningmeester aan het werk gezet om de begroting voor volgend jaar aan te passen.

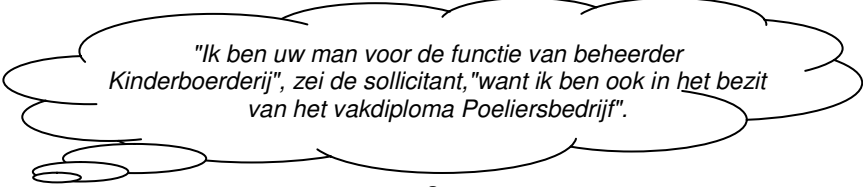
Het agendapunt bestuursverkiezingen kon vervallen, zodat direct doorgedaan kon worden met de aanvraag van Mieke. Nu was Mieke toevallig niet aanwezig die avond en dat praatte wat makkelijker. Nou ja, makkelijker, de meeste leden voelden zich juist wat ongemakkelijk, omdat ze allemaal wel eens naast Mieke aan de bar hadden gezeten en bij sommige leden en Mieke was er ook wel eens "wat gebeurd", althans volgens een hardnekkig gerucht dat al jaren door de club ging. De voorzitter wees op twee artikelen van de statuten. In lid drie stond dat "natuurlijke personen" lid konden worden van de club, dus geen onderscheid tussen mannen en vrouwen. Dat vond iedereen in deze tijd ook

wel terecht, maar in lid 17 stond dat een lid ten minste een moyenne van 0,50 moest spelen. Kon Mieke eigenlijk wel biljarten?

Dat vonden de leden geen probleem en zes man boden spontaan aan om Mieke de beginselen van het biljarten in hun vrije tijd bij te brengen. Kortom, geen bedenkingen, Mieke mocht komen. Om half tien begon Jos aan de rondvraag. Die duurde tot half twaalf omdat elke vraag tot twintig andere vragen leidde en iedereen vooral praatte en niet luisterde. De meeste tijd ging zitten in een vraag van een lid om andere vestjes aan te schaffen. Daar waren de leden het binnen één minuut over eens, maar vervolgens kwamen ze er niet uit welke kleur er dan gekozen moest worden. Uiteindelijk werd er een commissie benoemd die met een voorstel naar het bestuur moest komen. Mieke, weliswaar niet aanwezig, werd wel benoemd tot lid van de kledingcommissie omdat iedereen ervan overtuigd was dat vrouwen meer verstand hadden van kleding dan mannen.

Om half twaalf sloot Jos de vergadering en bracht de sfeer weer helemaal terug in de vereniging met de woorden: "Tot één uur gratis drinken op rekening van de club".

Op dat moment kwam, onder luid gejuich, Mieke binnen. De voorzitter feliciteerde Mieke met haar lidmaatschap en vertelde haar dat ze was benoemd tot lid van de kledingcommissie. Mieke keek echter in het geheel niet blij. Ze hield haar jas aan en legde tegenover de ademloos luisterende leden een verklaring af. Sinds kort had ze een relatie met de secretaris die zojuist bij de club was vertrokken. Uiteraard was ze solidair met hem en samen gingen ze op een andere biljartvereniging, waar zowel haar nieuwe partner als zijzelf direct in het bestuur waren gekozen. De contributie daar was iets hoger, maar de bestuursvergoeding was daar wel weer veel beter, zodat de keuze snel gemaakt was. Ze wenste iedereen het allerbeste en wilde weer vertrekken. Iedereen was met stomheid geslagen, doch één lid verbrak de stilte en vroeg: "*Mieke, kun jij eigenlijk wel biljarten?*" Mieke keek verbaasd op en zei: "*Nee, natuurlijk niet, maar voor een bestuursfunctie is dat toch ook niet nodig?*" en ze vertrok.



"Ik ben uw man voor de functie van beheerder Kinderboerderij", zei de sollicitant, "want ik ben ook in het bezit van het vakdiploma Poeliersbedrijf".

8

Keu of Klarinet?

Enkele jaren geleden ging ik met de trein naar mijn werk. Al na een paar dagen ontdekte ik dat je bijna altijd dezelfde mensen in je trein tegenkwam. Vaak zelfs dezelfde mensen in dezelfde coupé, omdat iedereen, uit gewoonte, op een vast plekje op het perron ging staan. Ik betrapte mij erop dat ik dat ook deed. Ik zette mijn fiets op dezelfde plek in de stalling en liep op het perron altijd naar de rookpaal, omdat ik had geleerd dat daar de minste passagiers in en uit de trein stapten. Zelfs wachtend op de trein herkende je vele medereizigers, omdat de een steevast op het bankje bij de roltrap ging zitten en de ander rusteloos van voor naar achter over het perron liep te drentelen. De mannen herkende je het makkelijkst; die hadden altijd dezelfde kleren aan. Bij vrouwen veranderde dat nog wel eens, maar ook bij vrouwen zag je dat de kleren wel veranderde, maar de kledingstijl over de loop van de jaren in het geheel niet.

In de trein zelf werd er nooit zoveel gesproken. De een begon een krant te lezen, de ander een boek. Sommigen begonnen te werken met de laptop op schoot en weer anderen vielen onmiddellijk in slaap bij binnenkomst om precies één minuut voordat hun station werd bereikt weer wakker te worden. Wie langdurig en frequent met de trein hetzelfde traject aflegt, hoeft na twee weken nooit meer naar buiten te kijken om te weten waar je bent. Dat voel je gewoon. Ik wist wanneer ik uit moest stappen omdat de trein vlak daarvoor over een stalen brug denderde. Maar ook omdat een zekere medepassagier altijd één halte eerder uitstapte dan ik. Dat soort dingen; je bent je er niet van bewust totdat je erover na gaat denken. En dan gaat het fout. Zo stapte ik eens een keer te vroeg uit, omdat ik ging opletten op een stalen brug waar we overheen gingen. Dat bleek niet de goede brug te zijn, maar

een die zo ver voor de laatste stalen brug lag, dat ik 'm nog nooit had opgemerkt.

Op een dag kwam er een jonge vrouw in "onze" coupé zitten. We kende haar niet, dus het duurde even voordat we allemaal onze draai hadden gevonden, omdat we eerst even probeerden wat meer te weten te komen van deze vrouw, met als enig aanknopingspunt haar uiterlijk, haar kleding en haar bagage. Niets bijzonders voor de meesten, maar juist haar bagage intrigeerde mij. Het leek op een keu-koffer.

De vrouw zat tegenover mij en reed weinig met de trein. Dat zie je meteen, omdat deze dagjesmensen vanaf binnenkomst met hun kaartje in hun handen zitten en regelmatig naar de deur kijken of de conducteur er al aankomt. Wij hadden geen kaartje maar een abonnement en de meeste conducteurs kenden ons al jaren, zodat het zelden voorkwam dat wij gecontroleerd werden.

Ik kon mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen en vroeg haar beleeft of ze soms ook biljartte.

De conversatie die toen ontstond, wil ik u niet onthouden.

"Nee", zei de vrouw, "dat is mijn klarinet."

"Oh", zei ik iets wat teleurgesteld, "het leek op een keu-koffer en aangezien ik ook biljart dacht ik ... "

"Ik houd niet van biljarten", zei de vrouw, "biljarten is stom."

"Nou ..." probeerde ik voorzichtig, maar de klarinettiste was niet meer te remmen.

"Als ik met mijn vriend naar de kroeg ga, moet die altijd biljarten. Allemaal gekleurde ballen op tafel en daar zit nog een bepaalde volgorde in ook. Ik snap er helemaal niks van."

Het was duidelijk dat ze het over pool had. Prachtig spel, maar ik speelde wat anders.

"Ik speel maar met drie ballen" zei ik en wilde gaan starten met de uitleg van mijn fantastische hobby: het carambole-biljart. Maar daar kreeg ik de kans niet voor.

"Maar drie ballen?" vroeg ze ongelooflijk. *"Dat is niet alleen stom, dat is nog saai ook!"*

Dit had geen zin en licht beledigd, gooide ik het over een andere boeg.

"Ik vind een klarinet stom", zei ik.

De medepassagiers die tot dan de conversatie gelaten over zich heen hadden laten komen, reageerden allemaal door of wakker te worden of hun krant op te vouwen. Werd dit spannend of liep het, voor mij dan, verkeerd af.

Het laatste dus. De vrouw reageerde als door een wesp gestoken, pakte haar instrumentenkoffer en haalde haar klarinet er uit. Nu heb ik een beetje verstand van muziek en muziekinstrumenten dus ik zag meteen dat het een fraai exemplaar was, maar ik wachtte even met reageren.

"Kijk", zei de vrouw, "dit is een klarinet. Al in 1690 uitgevonden door een zekere meneer Johann Christoph Denner en sindsdien alleen maar verbeterd tot een van de mooiste instrumenten voor een orkest."

"En weet u", ze keek me dreigend aan, "dat het spelen op een klarinet heel moeilijk is? Iedereen kan een biljartkeu vasthouden, maar weinigen krijgen geluid uit een klarinet!"

Ik wist het, maar liet me nog even niet kennen.

"Heeft u een Bes-klarinet?" vroeg ik vriendelijk.

"Natuurlijk" was het antwoord, "ik ben geen beginner, ik speel in een orkest."

Ik knikte en zei: *"Dus als u een C speelt, dan klinkt het als een Bes?"*


"Ja natuurlijk", antwoordde ze geïrriteerd.

"Dat bedoel ik nou", zei ik, "dat vind ik stom."

De rest in de coupé moest een beetje grinniken, maar de muzikante kon er de humor niet van inzien. Ze borg haar klarinet weer op, pakte haar jas en liep mopperend de coupé uit, zich beklagend over zoveel onkunde en onbegrip over de invloed van de klarinet op de klassieke muziek.

Ze vergat echter haar klarinet mee te nemen, dus ik riep haar na:

"Mevrouw, mevrouw, u vergeet uw keu!"



*In ons bedrijf liggen de verantwoordelijkheden zo laag
in de organisatie dat niemand ze meer kan vinden.*

9

De prijsuitreiking

Dames en heren. We zijn aan het einde gekomen van de districtsfinale libre 4^e klasse, waarbij ik als eerste moet constateren dat de publieke belangstelling weer eens behoorlijk is tegengevallen. Zo heb ik helemaal niemand gezien van ons eigen bestuur, terwijl ik toch vind dat die het goede voorbeeld zouden moeten geven. Maar goed, zoals ik al zei, we zijn aan het einde gekomen van de districtsfinale libre 4^e klasse. Mijn naam is Gerrit en ik vervang vandaag de wedstrijdleider die, zoals we allemaal weten, vanaf 1 mei op de camping staat. Ook de afgevaardigde vanuit het District is helaas niet aanwezig, want die moest arbitrereren in Warmerhuizen, waar zijn zoon in de finale van de jeugd staat. Dat is logisch.

Allereerst wil ik graag Nel en Trudy van de bar even naar voren hebben. Meiden bedankt. Dat van die soep van gisteren zullen we maar snel vergeten, haha..., maar voor de rest: bedankt. Ik zie dat er te weinig bloemen zijn, dus die houden jullie van mij te goed. Verder uiteraard de arbiters bedankt. Het was een zwaar weekend omdat er nogal wat tellers niet kwamen opdagen, maar die pakken we wel aan vanuit het bestuur. Voor jullie allemaal een flesje wijn. Misschien kunnen Rob en Marc samen één flesje nemen, want ik zie dat er maar 5 flessen staan.

Op de eerste plaats is dus geëindigd Henk met 8 punten en een moyenne van 1,25. Nou, dat hadden we niet gedacht Henk en jij ook zeker niet. Je was 2^e reserve toen je binnenkwam en je moyenne was toen ook al slecht, maar ja, zo zie je maar. Als de rest elkaar afslacht en je hebt inderdaad één goeie partij ertussen zitten, zie ik, dan kan het zomaar gebeuren. Dat zal nog wat worden in het Gewest, maar toch gefeliciteerd en succes daar.

Als tweede is geëindigd Peter. Zoals jullie weten, is Peter lid van onze club en eigenlijk gezegd, vind ik dat jij meer recht op de titel had dan Henk. Je speelde veel mooier, maar je had gewoon pech. Jammer Henk, volgend jaar beter en hier is de beker. Vanuit onze club gelijk maar een extra bos bloemen, een cadeaubon en een fraaie oorkonde, gemaakt door onze eigen Hanny.

Op de derde plaats, eens even kijken, oh ja Paul. Ik ben even je achternaam kwijt. Oh ja, Paul Janssen. Paul doet dit jaar voor het eerst mee en dan gelijk al derde. Knap hoor. Even kijken, oh ja, ook de hoogste serie van 9. Dat was tegen onze Henk, zie ik. Ik zei het al Henk, je hebt gewoon pech gehad.

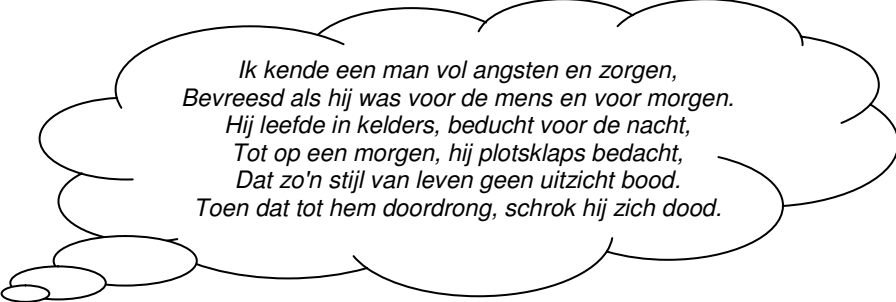
Nee, wacht even Henk, je krijgt zo het woord namens de spelers. Ik wil eerst even dit lijstje afwerken. Tenslotte heeft iedereen recht op een vriendelijk woordje van de wedstrijdleider. Op de vierde plaats dan: Frans. Jammer Frans, we weten allemaal dat je beter kunt, toch? Je bent zelf ook niet tevreden, denk ik. Wel? Hoezo dan? Oh, je hebt het hoogste Particulier Moyenne gehaald, zie ik. Mooi. Wat zeg je? Ook de kortste partij? Nou dat zie ik niet zo snel staan hier, maar dat zou best kunnen. Nee, daar hebben we geen prijs voor.

Op vijf, zes en zeven, allemaal met 2 punten, Dick, Leo en George. Leuk dat jullie hebben meegedaan. Leo, nog een tip als dat mag. Probeer eens je hand te laten liggen als je gestoten hebt, dan gaat het veel beter. En Dick, voortaan graag je horloge af als je biljart. En dan tenslotte op de achtste plaats: Petra. Ja er moet er nu eenmaal altijd één de laatste zijn. Nul punten zie ik, maar meedoen is belangrijker dan winnen, zullen we maar zeggen. Tenslotte behoor je tot de acht besten van ons District.

Oké, dan is nu het woord aan Henk namens de spelers.

Hallo, allemaal en ook nog allemaal een goede middag. Mijn naam is Henk. Allereerst feliciteer ik de winnaar met zijn overwinning en het feit dat hij hier gewonnen heeft. Heel veel succes dan maar in het Gewest. Ook de dames achter de bar: bedankt. We hebben als spelers wat bij elkaar gehaald, voor jou Gerrit. Hier. Bedankt allemaal.

Dank je wel Henk, mooi gesproken. Nou, dat was dan een mooie finale. Vergeet jullie bekers niet, want die ga ik echt niet achter jullie aanbrengen. Wel thuis allemaal en vergeet niet af te rekenen aan de bar. Daar hebben we de laatste tijd nogal slechte ervaringen mee. Oh ja, zou één van de spelers mij straks even kunnen helpen met het schoonmaken van de biljarts. Normaal doet Banc dat, maar zoals we allemaal weten, die staat vanaf 1 mei op de camping.



*Ik kende een man vol angsten en zorgen,
Bevreesd als hij was voor de mens en voor morgen.
Hij leefde in kelders, beducht voor de nacht,
Tot op een morgen, hij plotsklaps bedacht,
Dat zo'n stijl van leven geen uitzicht bood.
Toen dat tot hem doordrong, schrok hij zich dood.*

10
Taal

Ooit hield ik een plakboek bij van grappige en onzinnige teksten in brieven, kranten en tijdschriften. Zo stond er in de Mikro-gids van 19 april 1993 de volgende programma-aankondiging:

16.23 Stuntmaster

Amerikaanse serie over stuntmannen en hun stunts. Vandaag met nog nooit eerder vertoonde stunts. (Herhaling.)

Of wat dacht u van een artikel in de Volkskrant van 7 mei 1986, waarin de correspondent verstrikt raakt in een te lange zin met een dubbele ontkenning:

Korthals Altes wijst uitleveringsverzoek Turkse overheid af
MAASTRICHT- De Turk Samet A., die op de dag van het pausbezoek aan Limburg met een pistool op zak in Venlo werd gearresteerd, wordt niet uitgeleverd aan Turkije. Minister Korthals Altes (Justitie) heeft afwijzend gereageerd op het uitleveringsverzoek, omdat de Turkse autoriteiten niet de garantie willen geven dat een eventuele doodstraf ook daadwerkelijk ten uitvoer wordt gelegd.

Helemaal bond maakte Uitgeverij Stam tijdschriften BV het door in een brief van 24 november 1982 aan haar lezers van het technische weekblad PT/Aktueel te melden:

Indien u PT/Aktueel gratis wilt blijven ontvangen, verzoeken wij u met bijgaande girokaart een bedrag van f 12,50 aan ons over te maken.

Ook in personeelsadvertenties worden de meest exotische of onbegrijpelijke functies aangeboden. Wat te denken van één advertentie waarin zowel een "commercieel-technische medewerker" als een "technisch-commercieel medewerker" wordt gevraagd. Of een "Hoofd afzetzaken" voor een veilingbedrijf, of enkele "Zwerfwachten (m/v)" voor een verpleegtehuis.

Sommige scholen vragen expliciet om een "Onbevoegd groepsleider" en sommige instanties in de zorg gewoon om een "Gezellig en integer mens". Gewoon "Hoofd" van een afdeling wordt zelden gevraagd. Het betreft meer expliciet "Nachthoofden", "Subhoofden", "Etagenhoofden" of "Groentehoofden". Een pientere "Groente-, Vlees- of Wijnhoofd (m/v)" voor bij de Aldi kan ik nog wel plaatsen (zeker als gevoel voor humor, naast de gebruikelijke stressbestendigheid, bij de kandidaat op prijs wordt gesteld), maar bij de vraag om een "Waterhoofd" voor Rijkswaterstaat zet ik toch zo mijn vraagtekens.

Ooit kreeg ik een sollicitatiebrief van een uitkeringsgerechtigde die verplicht was om elke week minstens drie sollicitaties de deur uit te doen.

"Geachte heer,

Van het arbeidsbureau in Dronten kreeg ik melding van bovenvermelde vacature. Aangezien ik echter totaal onbekend ben met de salarisadministratie kan ik naar deze functie niet solliciteren.

Met vriendelijke groet..."

Ach, als u er op let, vindt u dit soort teksten elke dag in uw krant, uw tv-gids, reclamefolders of aankondigingen van de plaatselijke overheid. En hoe staat het met de reglementen van de biljartbond? Jawel, ook zeer droge juridische teksten herbergen vaak komische elementen, zeker wanneer de tekst voor meerdere uitleg vatbaar is.

In artikel 7410 van het Competitiereglement worden de Nederlands kampioenen teams in lid 4 lekker gemaakt met de "Joop-van-der-Hoek-bokaal". Deze bokaal is er voor het team met het hoogste percentage caramboles. In de toelichting bij dat artikel wordt de pret echter weer snel gedrukt:

Doordat de nationale finale meestal niet op één dag en/of altijd op één plaats kan worden gespeeld, wordt de Joop-van-der-Hoek-bokaal bij de afsluiting van de nationale ronde niet uitgereikt.

In aanhangsel B, artikel B-3, lid 4 van datzelfde Competitiereglement wordt van een team dat te laat komt opdagen het onmogelijke gevraagd:

Lid 4: Het bepaalde in het derde lid (op tijd komen) is niet van toepassing indien twee of meer spelers van hetzelfde team tijdig hebben laten weten niet op de aanvangstijd aanwezig te kunnen zijn, hiervoor een te aanvaarden reden wordt opgegeven *en desondanks de wedstrijd op tijd kan beginnen en zonder tijdverlies kan worden uitgespeeld.*

In artikel 6000 van het Wedstrijdreglement komen we iets heel bijzonders tegen. Dit staat er onder het kopje Algemeen:

1. In het wedstrijdreglement mogen alleen bepalingen worden opgenomen. Het kan gewenst of noodzakelijk zijn door het geven van een toelichting of voorbeeld een bepaling te verduidelijken.
2. Toelichtingen zijn *cursief* gedrukt en bij het betreffende artikel opgenomen en hebben geen rechtskracht.

Tja, daar brengt lid 2 ons toch wel even in de problemen. Aangezien het woordje "cursief", cursief gedrukt is, is het dus een toelichting. En toelichtingen worden **bij** een artikel opgenomen (zegt dit lid zelf) en niet **in** een artikel opgenomen, want daarin mogen volgens lid 1 alleen bepalingen worden opgenomen. Maar hier staat dus een toelichting in een artikel en dat mag weer niet volgens lid 1. Gelukkig staat er ook gelijk in lid 2 dat toelichtingen toch geen rechtskracht hebben, dus daarmee wordt de tegen-

strijdigheid onmiddellijk weer opgeheven. Nou ja, bijna dan, want als lid 2 niet meer geldt, krijgen toelichtingen dus weer wel rechtskracht, toch? Maar als dat zo is, dan gaat het weer helemaal goed, want een artikel met rechtskracht mag natuurlijk weer wel opgenomen worden in de bepalingen (zie lid 1), dus dan mag lid 2 er toch weer instaan.

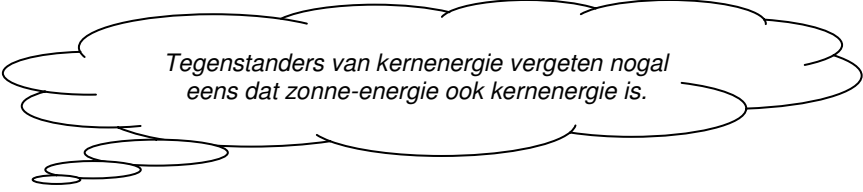
NB: als u dit niet helemaal begrijpt (en als ik het zelf nog een keer lees, begrijp ik het ook niet meer), dan verwijs ik u naar de *toelichting* bij dit boekje. Uiteraard staat die toelichting niet in dit boekje zelf.

Een aardige toelichting staat wel weer bij artikel 5209, lid 1:

Springt een bal uit en vangt een ander dan de arbiter die bal op, dan moet deze aan de arbiter worden overhandigd.

Uiteraard is deze toelichting bedoeld om diefstal van de bal te voorkomen, maar de vraag is eigenlijk: wat moet er nu aan de arbiter worden overhandigd? "Deze" staat er, maar slaat dat nou op "die ander" of op "die bal"?

Taal, het onderscheidt ons van de dieren en biedt ons een krachtig instrument om te communiceren. Taal is niet alleen nuttig, maar kan ook komisch of poëtisch zijn. Taal kan ons verwonderen, irriteren, opvrolijken of ontroeren. Met taal delen we niet alleen informatie, maar ook emoties. Taalgebruik is context-gevoelig. Binnen biljartland hebben we ons eigen taalgebruik. De arbiter die halverwege de partij zegt: "Wilt u nog gebruik maken van de pauze" doet het goed. De arbiter die vraagt: "Wilt u nog gebruik maken van een plaspauze" bedoelt hetzelfde, doch uit zich niet conform de regels, onze tradities en gebruiken. De gebruikte termen binnen onze sport kunnen, onbedoeld, op velerlei wijzen worden uitgelegd en platte humor ligt op de loer. Ach, we worden niet te moraliserend, maar wat is er leuker om vooral gespist te zijn op taalhumor die vaak zo onverwacht is en die alleen ontdekt wordt als je er een beetje op let. Zo sluiten we dit hoofdstuk over taal af met een prachtige opmerking van mijn kleinzoon van 2,5 jaar die, voor het eerst aanwezig op onze club, om zich heen keek, onze verbeten inspanningen relativeerde en zei: "Opa, wat een grote speeltuin!"



Tegenstanders van kernenergie vergeten nogal eens dat zonne-energie ook kernenergie is.

11

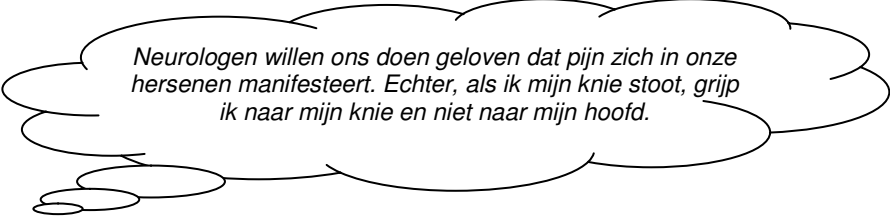
De teleurstelling van een docent

Ik heb jaren geleden les gegeven op de HEAO in Den Haag. Ik gaf Belastingrecht aan avondstudenten. Allemaal gemotiveerde knapen en meiden, die ook wel wisten dat dit zo'n beetje hun laatste kans was om ooit nog aan een titel te komen. Sommige leerlingen werkten overdag op advocatenkantoren of belasting adviesbureaus en wisten over bepaalde delen van de stof veel meer dan ik. Dat vond ik helemaal niet erg, in tegenstelling tot velen van mijn mede-docenten. Ik riep ze dan voor de klas en vroeg ze wat te vertellen over hun specifieke kennis. Dat vonden zij leuk en ik leerde er van. De vraag is overigens of ze überhaupt iets van mij hebben geleerd. De boeken waren voorgeschreven en ik vertelde er alleen wat leuks bij wat ik tijdens mijn loopbaan had meegemaakt. Dat fleurde de les wel wat op, maar werd nooit gevraagd tijdens de staats-examens aan het einde van de studie. Wat ik, tot mijn verbijstering, ook meemaakte, was dat een studente die minstens 20 jaar jonger was dan ik, verliefd op mij werd. Dat schijnt vaker voor te komen, maar dat wist ik toen niet. De klas had dat in de gaten, maar ik in het geheel niet, totdat ik een keer na afloop van de les een appel van haar kreeg! Dat deed me denken aan mijn periode op de lagere school; toen deed ik dat ook bij mijn juf. Ter geruststelling: dat is overigens ook nooit wat geworden.

Nu was het begin van het schooljaar altijd een hectische periode. Honderden leerlingen en tientallen docenten liepen vertwijfeld door de gangen op zoek naar hun lokaal en hun docent. Na een paar jaar weet je dat en dan ga je rustig op tijd naar je lokaal, stuurt de verkeerde docent er uit en wacht rustig af wat er alle-

maal komt binnenschuifelen. Meestal was dat niet zo veel, want het vak Belastingrecht was een keuzevak en recht wordt doorgaans geassocieerd met dor, droog en saai; hetgeen het natuurlijk niet is. In het vierde jaar had ik echter bij aanvang meer dan 40 leerlingen in mijn lokaal; een absoluut record, omdat ik het meestal met zo'n 15 leerlingen moest doen. Ik leefde helemaal op, voelde mij trots en begon vol verve aan mijn standaard inleiding recht, waarbij begrippen als semantische code, perceptie en een holistisch wereldbeeld de boventoon voerden. Na twintig minuten, midden in mijn enthousiaste monoloog, stak een van de vrouwelijke studenten aarzelend haar vinger omhoog. "Meneer" vroeg ze, "geeft u geen statistiek?"

Ik keek haar verbaasd aan en zei: "Nee, ik geef Belastingrecht". Onmiddellijk paniek in het lokaal. Meer dan 30 studenten gristen hun boeken van tafel en stormden met z'n allen naar de gang, op zoek naar een ander lokaal. Ik bleef verbijsterd achter met een schamele 8 studenten, waarvan er nog eens 4 de studie voor de Kerst zouden afbreken.



Neurologen willen ons doen geloven dat pijn zich in onze hersenen manifesteert. Echter, als ik mijn knie stoot, grijp ik naar mijn knie en niet naar mijn hoofd.

12
Aardbeving !

Ik werd wakker omdat ik dacht dat de schoonmaakploeg op de deur van onze hotelkamer stond te bonken. Ik deed het bedlampje aan en merkte dat ik lag te trillen. Nu had ik flink wat gedronken de avond ervoor, maar deze verschijnselen kende ik niet van mezelf. Ik wilde mijn horloge van het nachtkastje pakken, maar het kastje “liep” van me weg. De luiken voor de ramen sprongen open en sloegen met een klap weer dicht. Ik probeerde wanhopig mijn verdoofde hersenen aan het werk te krijgen. Wat was dit voor een nachtmerrie?

Ik wilde mijn vrouw wakker maken, maar zag tot mijn schrik dat ze met bed en al van mij vandaan dreef. Ze zat al rechtop en hield haar handen tegen haar oren. Het rommelde, het kraakte en alles bewoog. Vrouwen maken blijkbaar sneller adrenaline aan, want zij schreeuwde het verlossende woord eruit: “aardbeving!”


Als door een wesp gestoken, sprongen we uit bed, trokken in de haast slechts een broek en een shirtje aan en rende de gang op. Daar was het een drukte van belang. Zo’n 50 gasten renden de trappen af naar beneden. Iemand riep: “Niet de lift gebruiken !” Dat vond ik een slimme opmerking en dat heb ik de rest van onze vakantie ook niet meer gedaan.

De hoteleigenaar stond ons beneden glimlachend op te vangen. “Geen paniek” zei hij in het Hollands om vervolgens in het Engels uit te leggen dat er bijna elke maand wel een aardbeving is op Karpathos. Hij begreep echter onze onrust en verwarring en gooide spontaan de bar weer open. Het bleek half vijf in de ochtend te zijn. Nog geen drie uur geleden had hij die bar gesloten en wij hadden dat persoonlijk meegemaakt.

Ik kan u verzekeren dat als je nog nooit een aardbeving hebt meegemaakt (zoals wij), dit een ervaring is die met niets, maar dan ook met niets is te vergelijken. Je weet werkelijk niet wat je overkomt. In drukke gesprekken aan de bar werden luidruchtig ervaringen uitgewisseld. De een dacht dat zijn vrouw op zijn bed zat te bonken, de ander dat de keuken werd verbouwd en weer een ander veronderstelde dat er een colonne militaire voertuigen passeerde; en dat allemaal om half vijf in de ochtend!

Mijn vrouw en ik hadden een weekje zonvakantie geboekt naar het eiland Karpathos in Griekenland. We waren nog maar kort getrouwd en wisten eigenlijk nog niet zo goed wat we nu allebei leuk vonden tijdens onze vakantie. Nu moet ik zeggen dat zo'n lekker warm eiland waar je werkelijk voortreffelijk kunt eten, ons tot op dat moment prima was bevallen. Maar een aardbeving boek je er niet bij; die wordt je spontaan door moeder aarde ter hoogte van een breukvlak aangeboden. En in Griekenland schijnt het te barsten van die breukvlakken.

We hebben nog een uurtje aan de bar gezeten en daar kennis gemaakt met een buitengewoon leuk stel uit Noorwegen. Dat ging gepaard met een andere unieke ervaring die dag. "Verrek", zei ik tegen mijn vrouw, "wat spreek jij goed Engels!"



Als we bij elke nieuwe aanplant van een boom, die boom gaan ondersteunen met drie houten paaltjes, schieten we er netto niet zoveel mee op, dunkt me.

13


Het boerenleven

Toen ik in Assendelft woonde, had ik daar de beschikking over een oud huis met een prachtig erf, grenzend aan de weilanden van de polder, waar mijn buurman zijn koeien liet grazen. Als stadsmens had ik geen flauw benul van het boerenleven, maar ik vond het uitzicht prachtig en ik genoot van de kikkers in de sloot en de vele soorten vogels in de tuin. Ik had nooit geweten dat Kieviten hun nesten zo fanatiek beschermden dat ze gezamenlijk overvliegende reigers fysiek aanvielen en verjaagden en dat buizerds tot in de bomen van mijn tuin koolmezen en eksters achtervolgden in de hoop er een voor hun ontbijt te kunnen verorberen. De koeien van mijn buurman stonden tot aan de sloot die mijn erf scheidde van hun territorium en ik kon ze bijna aanraken. Ze werden echter 's ochtends gebracht en 's avonds gehaald via een toegang tot het weiland die meer dan 500 meter van mijn erf was gelegen. Normaliter hoefde de boer maar aan te komen bij die ingang tot het weiland en de koeien liepen als vanzelfsprekend die kant op. Echter niet toe ik er pas kwam wonen. Ik zag mijn buurman als een stipje aan de horizon en wilde hem wel even helpen door wild naar de koeien te zwaaien; in de zin van "wegwezen hier, daar is je baas". Maar koeien zijn heel nieuwsgierig en kwamen dus met tientallen tegelijk naar mij toelopen om eens te bekijken welke idioot daar zo vreemd stond te zwaaien. Het gevolg was dat mijn buurman zijn koeien moest komen halen, twee keer 500 meter door een drassig weiland, en dat werd mij niet in dank afgenomen om het eens eufemistisch te zeggen.

Op mijn erf was plaats genoeg voor een kippenren, die ik zelf had gebouwd. We kozen voor de Antwerpse Baardkriel (niet te verwarren met de Brusselse braadkriel, hetgeen een aardappel is). Het voordeel van Baardkrielen is hun fraaie uiterlijk; het nadeel is dat ze nauwelijks eieren leggen en er zelden kuikens uitkomen. Maar tot mijn stomme verbazing vond ik op een morgen een kuiken dat zojuist was uitgekomen. Moeder kip, welke het ook mocht zijn, toonde echter geen enkele belangstelling voor het pulletje, zodat ik onmiddellijk een broedplek inrichtte in de schuur om de kleine op te laten groeien. Maar dan moest er, naast stro en kuikenvoer, natuurlijk ook een broedlamp komen. Ik haastte mij naar de plaatselijke dierenwinkel en kocht aldaar een broedlamp. Die was fors en kostte veel geld, maar voor "Polleke" (zo had ik het kuiken genoemd) speelde geld geen rol. In de gebruiksaanwijzing stond dat de temperatuur net boven het kuiken zo'n 40 graden Celcius moest zijn. Nadat ik de lamp had opgehangen en met een speciaal aangeschafte thermometer de temperatuur vlak boven het bolletje van Polleke opnam, bleek de thermometer bijna 90 graden aan te geven! De lamp ging naar boven, maar moest nog drie keer opgeknoopt worden voordat de temperatuur op een aanvaardbaar niveau uitkwam. Ik bekeek de verpakking nog eens goed en zag er toen pas opstaan: "Broedlamp, goed voor 100 kuikens". Nou ja, dacht ik, misschien komen er nog meer pulletjes en dan is het een goede investering. Polleke heeft het helaas niet gered. Op het moment dat Polleke zo groot was geworden dat ze uit de broedkist vloog, heb ik haar (of hem, dat kon ik niet constateren) bij de rest van de familie in de ren gezet. Die nacht hadden we echter nog net een beetje nachtvorst en Polleke had blijkbaar nog net te weinig beschermende veren, zodat ik 's ochtens een volkomen verstijfd kuiken aantrof op het zelfgemaakte trappetje naar het nachthok. Na een korte periode van rouw besloot ik andere kippen te nemen; kippen die en sterker waren en meer eieren legden. Die vond ik op internet en het waren "Barnevelders". Ik nam er zes plus een haan. Vanaf dat moment had ik minstens 6 eieren per dag en soms zelf meer. Per maand zijn dat al bijna 200 eieren en die eet een mens niet in zijn eentje op.

Ik kocht een paar honderd eierdozen en begon wekelijks eieren uit te delen op mijn werk. Eerst aan directe collega's maar allengs ook aan collega's bij de balie, personeelszaken en de buitendienst. Zo gaf ik eens zes eieren aan Hanny van de afdeling Financiën. Hanny zag er wat oud uit voor haar leeftijd (bleek later), maar was verder een heel lief mens. De volgende ochtend liep ik Henk tegen het lijf bij het kopieerapparaat. Henk zag er jong uit voor zijn leeftijd (bleek even later), maar was verder een aardige kerel. *"Nog bedankt voor die uitsmijter"* zei Henk. Ik keek hem verbaasd aan. *"Hoe bedoel je?"*, vroeg ik. *"Nou ja"*, zei Henk, *"Hanny heeft een heerlijke uitsmijter voor mij gemaakt van de eieren die ze gisteren van jou heeft gekregen."* Mijn reactie was onnadenkend, onbedoeld beledigend en derhalve onherstelbaar onthutsend. *"Oh"*, zei ik, *"is Hanny dan je moeder?"*

Na deze enorme blunder heb ik mijn secretaresse in kaart laten brengen welke stelletjes er allemaal bij onze organisatie werkzaam waren. Dat bleken er 12 te zijn! Ik heb nog weken lopen nadenken wat ik allemaal gezegd heb tegen vrouwen die ik best aardig vond, maar waarvan ik absoluut niet wist dat hun echtgenoot ook aanwezig was bij de vele vergaderingen en bijeenkomsten die ik vanuit mijn functie heb voorgezeten.



*"Ik wil een functioneringsgesprek met je", zei mijn baas.
"Dat hoeft niet", zei ik, "ik vind dat je het uitstekend doet".*

14
De kurk

Als adjunct-directeur Productie bij een grote dagbladuitgever, moest ik regelmatig naar Amerika voor contractbesprekingen. In die tijd waren de opmaakcomputers voor redacties alleen nog maar daar te koop en werden er tonnen geïnvesteerd voor apparatuur en software, die tegenwoordig op elke laptop wordt meegeleverd of gratis gedownload kan worden van Internet. Nu had die uitgever, in die tijd, een buitengewoon ruimhartig personeelsbeleid, met als gevolg dat Joop, hoofd technische dienst, als cadeautje voor zijn komende pensionering, met mij mee mocht naar Amerika. Joop was een eenvoudige man, sprak geen woord Engels, maar was een buitengewoon gezellige medepassagier. We gingen naar New Orleans in de staat Louisiana, ver voor de overstromingsramp als gevolg van de orkaan Katrina in 2005. We hadden een buitengewoon chique hotel aan de monding van de Mississippi. Het restaurant lag op de 12^e verdieping van het hotel en het uitzicht over de rivier met z'n verlichte radarboten was adembenemend. We waren al een keer wezen stappen in de wijk French Quarter en hadden daar in een van de vele Jazz-café's gewoon Count Basie ontmoet, die daar losjes op de piano zijn ritmische kwaliteiten tentoon had gespreid. De stad New Orleans bruiste van de Jazz! Zo ook die avond in het restaurant. Een onbekende, maar virtuoze jazz-pianiste speelde en zong op gedempte toon bekende liedjes en wilde voor een flink aantal dollars best wel een verzoeknummertje spelen; dat dan weer wel. Joop zat tegenover mij en zei stoer: "Vanavond betaal ik de wijn". Hij bedoelde, vanavond betaalt de baas de wijn (want we konden alles declareren), maar ik snapte zijn bedoeling. De ober kwam op mijn verzoek met de wijnkaart in de vorm van een complete


Bos-atlas. Joop snapte er niets van en bestelde gewoon de duurste wijn die hij kon vinden.

Nadat de ober, nederig buigend, was vertrokken, werden we in het uiterst chique en rustige restaurant opgeschrikt door een typisch Amerikaans gebruik: "het gezongen telegram". En man met een grote trom op zijn buik kwam binnen, ging bij een tafeltje naast ons staan en begon luid trommelend, ondertussen zijn kleren uittrekkend, een boodschap voor te lezen. De striptease bleef gelukkig beperkt tot zijn onderbroek, maar de dames aan tafel gilden het uit van plezier. De obers en serveersters lieten hun werk in de steek en vormden al klappend een kring rond de zwaar betaalde entertainer, die na zijn show van nog geen drie minuten weer de eetzaal uitrende. Tot mijn verbijstering was de serene rust binnen 10 seconden teruggekeerd. De obers gingen weer onverstoorbaar aan het werk, de bezochte tafel nam keuvelend een hapje van hun voorgerecht en de pianiste zette een langzame ballad in van Louis Armstrong.

Op dat moment wist ik het zeker: Amerikanen hebben geen cultureel besef. Even later moest ik mijn beoordeling weer bijstellen. De ober kwam de fles wijn brengen die Joop had besteld. Nu hebben Amerikanen absoluut geen gevoel voor een goede wijn (je mag al blij zijn als ze de fles voor het openen niet even schudden), maar deze ober was blijkbaar in Frankrijk opgevoed, want hij deed het prima. Hij liet eerst de fles zien aan Joop, die daar overigens geen acht op sloeg, maar opende daarna de fles, op mijn goedkeurende blik, aan tafel met een zilveren flesopener die de vorm had van de Eiffeltoren (of zoiets). Hij rolde het lood om de kurk, legde de kurk op Joop's bord en toonde de fles, met het etiket naar voren, aan mijn reisgezel. Joop reageerde echter in het geheel niet, zich onbewust van deze etiquette waarbij het de bedoeling is even aan de kurk te ruiken om daarna te kunnen beslissen of de wijn niet naar de kurk smaakt.

"Joop", fluisterde ik, "*de kurk!*"

Joop keek mij verbaasd aan, keek toen naar de kurk en zei: "*Hé, een kurk, die spaar ik*" en stopte de kurk, tot verbijstering van mij, de ober en het complete gezelschap aan de tafel naast ons, in zijn binnenzak.



Uitvaartverzekeringen hebben de makkelijkste klanten; die zullen nooit klagen over het beloofde resultaat.

15
Kraakpand

In 1965 stond ik mij regelmatig, met mijn brommertje op het enige kruispunt in ons dorp, in groepsverband te vervelen. De enige reden dat wij op dat kruispunt stonden, was de kans dat daar eens wat gebeurden. Een flinke botsing of zo, of de dorpsgek die daar, volstrekt onnodig, het verkeer ging regelen. Soms kwamen Jan en Jopie langs op de motor. Het was een motor met zijspan en als stunt draaide Jan dan rondjes op het kruispunt, waarbij de motor schuin werd gehouden, zodat Jopie dan de band van het zijspan kon verwisselen. "Hoog geëerd publiek" als het ware, maar dan onbezoldigd.

Nu hadden wij in ons dorp een stationnetje, dat er al jaren verlaten bij lag. Er reden geen treinen meer en de resterende berg kolen en wat stapels bielzen verdwenen langzamerhand van het terrein zonder dat daar een NS-er aan te pas kwam. Het inrichten van tuintjes met bielzen is in mijn dorp uitgevonden, zullen we maar zeggen.

Op het emplacement stond een stationsgebouw en dat werd bewoond door een kunstenaar. Nou ja, bewoond, gekraakt eigenlijk, maar in die tijd bestond dat woord nog niet. Nu gingen er geruchten in het dorp dat deze kunstenaar niet helemaal "spoorde" (hoe toepasselijk) en pas wat presteerde in het kader van de Beelden- de Kunstenaars Regeling als hij "een bibberend handje" had. Er werd zelfs gefluisterd dat deze "hinderlijke" lichamelijke gesteldheid vooral kwam door overmatig drankgebruik, maar bewezen is dat nooit. We reden wel eens nieuwsgierig langs het stationsgebouw, maar zagen nooit enige activiteit, omdat de ramen waren bedekt met lappen en kranten.

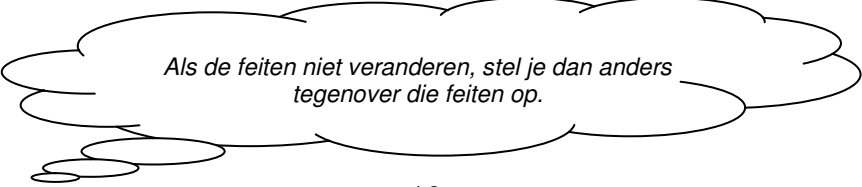
Pas jaren later, ik was toen al lang verhuisd, werd het terrein gekocht door de gemeente en kwamen er lelijke appartementen

rondom het stationsgebouw dat uit ongepaste nostalgie werd bewaard. Nadat het Chinese restaurant daarin tot drie keer toe was afgebrand, werd ook dit gebouwtje gesloopt en vervangen door een "Jongeren-ontmoetings-punt", oftewel gewoon een hangplek, die wij jaren daarvoor al hadden nabij het kruispunt.

Enfin, ik stond dus op dat kruispunt te niksen met nog een paar jongeren en wat ouderen die ik meestal wel kende, maar soms ook niet. Zo stond er al een paar weken een man van een jaar of 35 (heel oud dus), als enige met een alpinopet, die af en toe van mij een sigaretje mocht draaien. Hij zei niet veel, zag er sjofel uit en was blijkbaar een bouwvakker, gelet op zijn handen die altijd onder de verf zaten.

Die dag stelde ik een vraag waar ik nu, 45 jaar later nog steeds spijt van heb. *"Waar woon jij eigenlijk?",* vroeg ik aan de man met mijn pakkie shag in zijn hand. *"In dat stationsgebouw",* antwoordde hij vriendelijk en hij wees naar het gebouwtje met de lappen voor de ramen. *"Oh",* zei ik, *"maar daar woont toch ook zo'n gek met een bibberend handje?"*

Ondanks deze fatale blunder, had ik toch nog geluk die dag: mijn brommer startte in één keer.



*Als de feiten niet veranderen, stel je dan anders
tegenover die feiten op.*

16
De klusser

Mijn opa was geen klusser. Dat geeft natuurlijk niet, want mijn opa had genoeg andere kwaliteiten, zoals het vertellen van spannende verhalen uit de tijd dat hij nog bij de douane werkte. Verhalen over stropers en smokkelaars nabij de grens tussen België en Limburg met wilde achtervolgingen, op de fiets, in de duisternis en altijd een "happy end" waarbij mijn opa aan het langste eind trok en de "boef" in zijn kraag greep. Toch hoorde je aan zijn verhalen dat hij met name voor de smokkelaars nog wel wat waardering kon opbrengen. Hij zag ze zeker niet als misdadigers; meer als medeburgers die in die tijden van armoede wat geld wilden bijverdienen. Niet legaal uiteraard, maar daardoor nog niet respectloos. Als kind vond ik dat, onbewust, al heel bijzonder, omdat mij hiermee de eerste nuancering tussen goed en kwaad werd bijgebracht. Een nuancering die je namelijk niet terugvond in de sprookjes die je werden voorgelezen door je ouders.

Maar goed, mijn opa kon dus niet klussen, maar hij deed het wel, omdat mijn oma dat wilde en zij niets had geleerd van de dramatische resultaten van mijn opa's klussen uit het verleden. Zo moest mijn opa een keer een thermostaatkraan in de badkamer installeren. Die was net uitgevonden en mijn oma had die gezien en gelijk maar gekocht op de Huishoudbeurs. Er zat wel een handleiding bij, maar die was in het Japans. Er stonden ook vier technische tekeningen bij, maar het was volstrekt onduidelijk in welke volgorde die nu bij de installatie afgewikkeld moesten worden, omdat het niet duidelijk was, wat nu de voorkant of de achterkant van de handleiding was.

Mijn opa ging dus "blind" aan de slag en demonteerde als eerste de goedwerkende, maar niet meer gewenste, mengkraan onder de douchekop van de muur. Uiteraard was hij daarbij vergeten


eerst het water af te sluiten, zodat de volgende stap in het installatieproces pas twee uur later gezet kon worden; eerst moest er zo'n 100 liter water uit de badkamer verwijderd worden.

Aan het einde van de dag zaten er vier overbodige gaten in de tegelwand en hing de geavanceerde mengkraan scheef met slechts één schroef aan de muur. Mijn oma mocht proefdraaien, doch al wat zij probeerde, er kwam slechts ijskoud water uit de douche. Daarnaast was het óf een klein pisstraaltje óf een debiet van een waterkanon; een tussenstand bleek niet mogelijk. In het niets te vergelijken met de in het vooruitzicht gestelde "gelijkmatige straal met comfortabele temperatuur" als beloofd door de handige verkoper op de Huishoudbeurs.

Nu zou je denken: huur een loodgieter in, maar zo zat mijn opa niet in elkaar. Hij vermoedde dat de kraan verkeerd was aangesloten, doch kon dat niet meer wijzigen in de badkamer zelf. Dan maar onder de grond om de warme en koude toevoerleidingen om te wisselen. In die tijd waren de kruipruimtes gelukkig veel groter dan nu, maar ook net zo nat en vochtig als nu, zodat er eerst een rubber pak werd gekocht, alsmede een looplamp met 30 meter snoer en een reservelamp voor het geval dat.

Eenmaal onder de vloer bleek dat er gesoldeerd moest worden, zodat mijn opa wel drie keer terug moest naar de loodgieter om passende koppelingen te kopen of gewoon weer een stel nieuwe als hij de vorigen had verknald met te koud of veel te heet soldeer. De kosten van de kraan waren intussen opgelopen tot een veelvoud daarvan, maar dat telde niet meer. Het ging nu om het principe: waar je aan begint, maak je af. Na twee dagen pijpfitting, waren de leidingen verwisseld en mocht mijn oma opnieuw een poging wagen. Tot ieders verbazing werkte de thermostatische kraan uitstekend. Mijn oma stond binnen een minuut onder een "gelijkmatige straal met een comfortabele temperatuur". Die Japanners waren zo gek nog niet.

Toch liep het niet helemaal goed af met het loodgieterswerk van mijn opa. Toen mijn oma even later naar het toilet ging, kwam er een angstaanjagende schreeuw achter de deur vandaan. Bij het doortrekken werd er namelijk kokend heet water door het toilet gespoeld.



Een hond weet als geen ander dat als het baasje
"hier" roept, het baasje naar de hond toeloopt.

17
De verhuizing

Het zal u ongetwijfeld al zijn opgevallen: zelf bent u misschien maar drie of vier keer verhuisd in uw leven, maar het aantal verhuizingen van familieleden, vrienden of kennissen waarbij u hebt geholpen loopt in de tientallen. Daarbij zult u ongetwijfeld ook hebben ervaren dat zowel de woning die ontruimd moet worden als de woning die opnieuw moet worden ingericht, beide gesitueerd zijn in een flat met vier verdiepingen zonder lift, waarbij de desbetreffende woningen steevast op de vierde verdieping liggen en ook altijd aan het einde van de galerij. Statistisch gezien kan dat helemaal niet, maar in de praktijk is dat wel altijd het geval. Zo ook met mijn vriend Karel, die moest verhuizen van Spijkenisse naar Den Brielle. Karel was mijn studievriend en Loes, zijn vrouw, een goede vriendin, dus mijn noodzakelijke hulp bij het verhuizen werd niet eens gevraagd; dat was vanzelfsprekend. Karel was een prima vent, maar had nogal wat merkwaardige eigenschappen, waarvan ik er één wil noemen: hij was een verzamelaar. Niet de "gewone" verzamelaar van postzegels of sigarenbandjes, maar meer van het type "Malle Pietje". Karel verzamelde gewoonweg alles. Dat moest hij weten, maar bij een verhuizing is dat een complicerende factor van jewelste. Uiteraard verhuisde je in die tijd zelf en Karel had twee verhuiscontainers besteld, die 's ochtends werden gebracht en 's avonds zouden worden opgehaald. "*Twee containers?*" had de verhuizer nog verbaasd gevraagd, want een doorsnee gezin had aan een halve meestal meer dan genoeg. Hoe kortzichtig vanuit het perspectief van Karel's verzamelwoede, want om 13.00 uur moest er een derde en om 16.00 uur een vierde container worden bijbesteld. Karel verzamelde echt alles. Opgezette papegaaien, Afrikaanse maskers en peniskokers, oude fotoestellen, antiek gereedschap

(waaronder complete werkbanken) en een verzameling boeken waarmee je een gemiddelde bibliotheek kon vullen. We begonnen om 08.00 uur met twaalf man, maar om 10.00 uur 's ochtends haakten er zes af wegens oververmoeidheid en om 14.00 uur zijn vader wegens hartklachten.

De klap op de vuurpijl kwam nadat we het huis uiteindelijk hadden leeggehaald. *"Alleen nog maar de schuur en dan zijn we klaar"*, zei Karel en we liepen met ons vijven naar de kelder van het flatgebouw. In die tijd waren de bergingen slechts afgescheiden van elkaar door middel van kippengaas. Je kon dus de rommel van de burens zien liggen. *"Nou"*, zei ik, *"jouw burens kunnen er ook wat van"*, wijzend op de uitpuilende bergingen waar we langs liepen. Het antwoord van Karel was verbijsterend. *"Eh, die bergingen zijn wel van mijn burens, maar drie ervan heb ik tijdelijk gehuurd om mijn spullen in op te slaan."*


We zijn nog drie uur bezig geweest met stoeptegels, trottoirbanden, tenten en matrassen, een verzameling oude jerrycans en stapels albums en fotoboeken.

Om twaalf uur 's avonds zaten we uitgeput op een bierkratje in het nieuwe huis van Karel en Loes. Het meeste was uitgeladen, maar de inhoud van twee containers konden we niet meer kwijt, dus die stonden nog voor de flat op twee invalide-parkeerplaatsen. Karel zou de volgende morgen langs zijn burens gaan, om te zien of iemand zijn schuur "tijdelijk" wilde verhuren.

Ik was te moe om zijn hele nieuwe woning te bekijken en sloeg een uitnodiging voor een rondleiding af; ik had alleen het toilet gezien.

"Mooi toilet", zei ik. *"Je hoeft alleen maar die lelijke bloemplaatjes van de tegels af te schrapen en dan is die ruimte alvast klaar"*.

Loes, zijn vrouw, keek me vernietigend aan. *"Die heb ik er zojuist opgeplakt"*, zei ze.



*Na 30 rondjes, 2 doden en 10.000 liter benzine,
stonden alle bolides weer bij de startlijn.*

18
Sportief

Ooit, in mijn jonge jaren, was ik sportief. Ik voetbalde tot mijn 16^e maar stopte daarmee, nadat een tegenspeler mij onderuit schof-felde, waarbij ik mijn been brak. Dat kon gebeuren, maar het ge-brek aan belangstelling van de dader daarna in het ziekenhuis, deed me meer zeer dan mijn been. Ik besloot op 25-jarige leeftijd mee te gaan doen aan de triatlon: zwemmen, fietsen en lopen. Een kwart triatlon wel te verstaan, wan ik kon niet zwemmen. Ik kon redelijk fietsen en lopen, maar ik kon niet zwemmen. Ik was altijd de enige die de verplichte 1 km met schoolslag volbracht en klom dus altijd als laatste uit het ijskoude water. Dat had ook een voordeel. Er stond dan altijd nog maar één fiets in de lange rij rekken en die fiets was van mij.

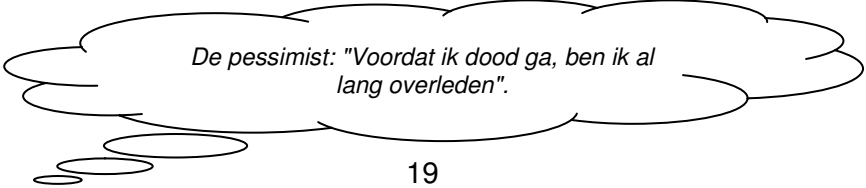
Ik trainde met mijn buurman, die minstens 10 jaar jonger was dan ik, maar die weer niet kon hardlopen. Fietsen kon hij beter, maar toen wij ons hadden ingeschreven voor een kermisrondje om de kerk in ons dorp, werd hij gediskwalificeerd, omdat er nog een dy-namo op zijn fiets zat. Ik werd niet gediskwalificeerd, maar wel uitgelachen door mijn dorpsgenoten, toen ik op mijn racefiets als laatste de bocht doorging en daarbij, onbewust, mijn hand uitstak. Wij hadden ons eens ingeschreven voor een kwart-triatlon ergens in een gehucht in Brabant. De organisatoren waren niet aange-slotten bij de bond, maar achteraf ging het ook helemaal niet om de sportieve prestaties maar om het vermaak. We konden ons omkleden in de plaatselijke kroeg, waarbij het toilet als kleedka-mer werd aangewezen. Vóór de wedstrijd niet zo erg, maar daar-na uiteraard een ramp. Wie nog 180 km moet rijden na een zwa-re wedstrijd, wil uiteraard wel even douchen.

De start vond plaats in het kanaal van het dorp. De temperatuur van het water was hooguit 12 graden, 5 graden onder het mini-

mum als voorgeschreven door de bond. Maar de wedstrijdleider dompelde een koortsthermometer gedurende 3 seconden onder water en concludeerde vervolgens dat de temperatuur geheel in orde was. Wij werden verzocht in het water te springen, in afwachting van het startschot. Dat schot bleef echter uit, omdat de plaatselijke wethouder eerst een welkomstwoord moest uitspreken, waarbij meer aandacht werd geschonken aan de plaatselijke middenstand dan aan de sportieve prestaties van de deelnemers die blauwbekkend in het water aan het watertrappelen waren. Toen uiteindelijk het startschot klonk, heb ik niet meer dan 100 meter gezwommen, omdat iedereen bij de nabijgelegen sluis keerde en niemand had gezegd dat het traject 10 keer moest worden afgelegd. Ik werd 128^{ste}, maar mijn vriend werd 2^e omdat hij redelijk kon zwemmen, redelijk kon fietsen en het lopen werd afgelast.

Na deze teleurstellende ervaring, heb ik 20 jaar lang niet meer aan sport gedaan. Op mijn 45^{ste} ging ik biljarten en leerde daar mijn derde vrouw kennen. Tja, dat heb je als de eerste niet kon zwemmen en de tweede niet kon fietsen.

Ik kan overigens ook niet biljarten (mijn vrouw wel), maar het is een sport die niet blessuregevoelig is, een sport die vooral in kroegen wordt gespeeld (aansluitend aan mijn andere hobby) en een sport die nog het meeste lijkt op de triatlon. Het maakt niet uit als je niet kan zwemmen, je kunt er naar toe met een fiets voorzien van een dynamo en als je dronken bent, moet je lopend naar huis.



De pessimist: "Voordat ik dood ga, ben ik al lang overleden".

19
Epiloog

Biljarten en humor en andere verhalen. Een bundeltje verhalen, waarvan ik hoop dat u er enig plezier aan ontleent.

Ons gevoel voor humor verschilt van persoon tot persoon. Toch vinden we humor belangrijk. In veel personeelsadvertenties wordt naast klantvriendelijkheid en stressbestendigheid ook een gevoel voor humor van de sollicitant gevraagd. Denk overigens niet als sollicitant dat ze dat ook menen, want een vrolijk verzoek om verdubbeling van het aangeboden salaris wordt niet op prijs gesteld. Humor zoeken we op; het moet vaak van een ander komen. Dat is lang niet altijd nodig, want humor ligt op straat. Als ik twee vuilcontainers tegen kom, die naast elkaar staan met op de ene een bordje "Alleen voor GFT" en op de ander een bordje met "Alleen voor flatbewoners" dan zie ik daar de humor van in, terwijl het de flatbewoners nog nooit was opgevallen. Op de zaak hebben wij een koffiemachine. Onder de houder voor de plastic beker, staat een bakje om de koffiedruppels op te vangen als de beker te snel wordt weggehaald. Hoe verzint iemand het om daar met plakletters de volgende waarschuwing bij te hangen: *"Let op, dit is geen lekbakje, maar een druppelbakje"*. Pardon?

Bij de plaatselijke fietsenhandel staat een reclamebord met daarop de tekst: *"Tweedehands, gebruikte occasion fietsen"*. Dat is nota bene een driedubbel pleonasme, waar het winkelend publiek echter met een strak gezicht aan voorbij loopt. Dat is jammer, want er valt heel veel te lachen (of te glimlachen) op straat, op uw werk of binnen de familiekring. Als u maar oplet.